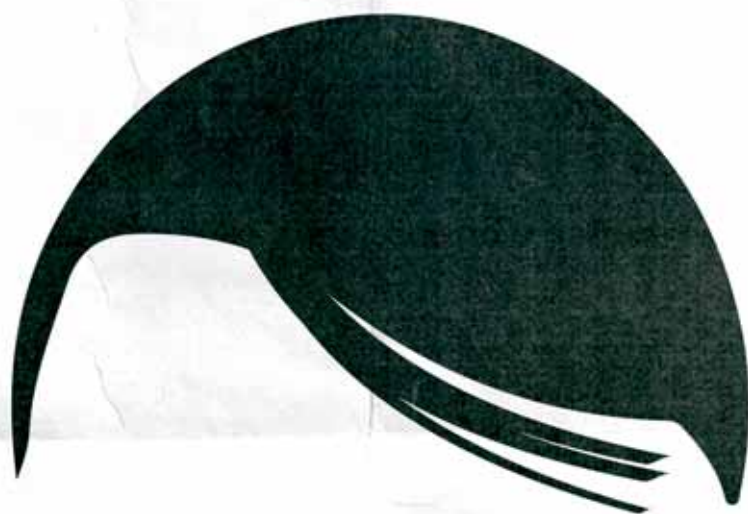

Directa

setmanari de comunicació

Núm 337 6 de novembre de 2013 1,70 €

La memòria esborrada

Rere l'aparença de tolerància zero davant de qualsevol reivindicació del règim nazi, la política alemanya de memòria històrica amaga mancances molt importants

QUADERNS - A FONDS

2-4

Les famílies Carceller i Godia afronten processos judicials per **fraus fiscals milionaris** a hisenda

5-7

La febre boletaire posa en perill l'equilibri forestal i obre el debat sobre la **regulació dels boscos**

14-15

Consulta popular contra l'autorització del govern de Correa que permet explotar el **petroli amazònic**

18-19

Al Tall, puntal del procés de rehabilitació identitària al País Valencià, s'acomiada dels escenaris

ESTIRANT DEL FIL

Les famílies Carceller i Godia són dues de les més poderoses dels Països Catalans i, com a tals, apareixen al rànquing de fortunes de la revista 'Forbes'. Han bastit uns imperis empresarials enormes gràcies a uns patriarques estretament vinculats a la dictadura franquista i, darrerament, s'estan veient afectades per escàndols judicials, sota acusacions d'haver utilitzat complexos entramats societaris per evadir milions d'euros. Riqueses d'origen fosc que exploten a fons els privilegis de l'1% en detriment del 99% de la societat.

ECONOMIA // LA FAMÍLIA PROPIETÀRIA DE DAMM I L'ACCIONISTA D'ABERTIS AFRONTEN PROCESSOS JUDICIALS PER HAVER DEFRAUDAT QUANTITATS INGENTS EN IMPOSTOS

Els escàndols milionaris dels Carceller i els Godia

Marc Font

@marcfontribas

Una fortuna monumental, sorgida gràcies al franquisme i esquitxada judicialment per escàndols de frau fiscal els darrers mesos. Les nissagues Carceller i Godia comparteixen tots aquests trets, a banda de controlar amplíssimes carteres de societats. Les acusacions recents d'intentar esquivar la legalitat per pagar menys impostos han tingut un ressò mediàtic important, fet que contrasta amb el tractament exquisit que reben habitualment els Godia per part dels mitjans de l'establishment i amb la discreció i opacitat que caracteritza els Carceller.

El fiscal acusa Liliana Godia i el seu marit d'haver comès catorze delictes fiscals i de defraudar 5,7 milions d'euros

La setmana passada, l'edició espanyola de la revista *Forbes* va publicar el llistat de les cent riqueses principals de l'Estat espanyol, entre les quals n'hi ha 42 originàries dels Països Catalans. Òbviament, els cognoms Carceller i Godia apareixen al rànquing. Demetrio Carceller Arce, l'actual president de Damm, ocupa l'onzena posició entre les fortunes nostrades, amb un patrimoni de 1.150 milions, segons els càlculs de la publicació. Una mica més avall, al lloc 22, hi trobem les germanes Carmen i Liliana Godia, que, entre altres coses, són accionistes d'Abertis. La seva riquesa s'eleva a 700 milions d'euros. El que no ha fet *Forbes* és gratar a l'origen qüestionable -si no directament fosc- d'algunes de les fortunes. Ni tan sols ha detallat els escàndols fiscals que han

protagonitzat els darrers anys algunes de les persones que figuren al llistat. Si ho hagués fet, els Carceller i les germanes Godia haurien quedat ben retratats.

LA FISCALIA CONTRA LILIANA GODIA

L'hereva de la nissaga Godia, Liliana, el seu marit, Manuel Torreblanca, i el seu cosí, Javier Amat, van haver de comparèixer en seu judicial el 23 de juliol en qualitat d'imputats per frau. El fiscal els acusa d'haver comès catorze delictes fiscals, de defraudar 5,7 milions d'euros i de "burlar sistemàticament" el pagament d'impostos entre els anys 2007 i 2011. Segons l'acusació, s'haurien aprofitat de societats vinculades a ells -com BCN Godia SL, Doplete SL i Barcel Euro SL- per fer passar despeses "estrictament personals i familiars" per despeses d'empresa sense pagar els impostos corresponents a la renda i el patrimoni. A la compareixença, no van declarar, sinó que es van limitar a entregar un escrit al jutge on es desvinculaven de la gestió dels seus impostos.

JUDICI ORAL ALS CARCELLER

En el cas de la família propietària de Damm, el jutge de l'Audiència Nacional Pablo Ruz va dictar el dilluns 4 de novembre l'obertura de judici oral contra l'actual president de la companyia, Demetrio Carceller Arce, i el seu predecessor i pare, Demetrio Carceller Coll. Ruz, que ha atès la petició emesa el 3 d'octubre per la Fiscalia Anticorrupció, va imposar una fiança de responsabilitat de civil de 253,6 milions al president de la cervesera a qui acusa, juntament amb el seu pare, de diversos delictes fiscals i blanqueig de capitals. En el cas de Demetrio Carceller Coll la fiança s'eleva a 511,2 milions. També va dictar l'obertura de judici oral i la imposició de fiances milionàries per a José Luis Serrano Flórez, home de confiança del patriarca de Damm, i a l'advocat del despata Pretus de Barcelona Gabriel Ignacio Pretus

La fiscalia anticorrupció espanyola va demanar, el 3 d'octubre, l'obertura d'un judici oral contra els responsables de Damm / ROBERT BONET

ESTIRANT DEL FIL

1.150

milions d'euros és la fortuna que acumula Demetrio Carceller Arce, actual president de Damm, segons *Forbes*. Les germanes Godia es queden en 700

48

anys i sis mesos és la pena que sol·licita la fiscalia anticorrupció per a Carceller Coll, a qui acusa de tretze delictes contra la hisenda pública i de blanqueig de capitals

66

milions d'euros és la xifra que s'han embutxacat Carmen i Lilitana Godia durant els dos darrers anys gràcies al seu 8% de participació a Abertis

Labayen Arce, que n'és l'actual màxim responsable. En el cas de la família propietària de Damm, la fiscalia anticorrupció espanyola va demanar, el 3 d'octubre, l'obertura d'un judici oral contra Demetrio Carceller Coll -expresident de la cervesera- i el seu fill, Demetrio Carceller Arce, que n'és l'actual màxim responsable. A l'escrit entregat a l'Audiència Nacional, els va acusar de delictes contra la hisenda pública i de blanqueig de capitals i va sol·licitar 48 anys i sis mesos de presó per al pare -que no entraria entre reixes perquè supera els 80 anys- i catorze anys per al fill.

El procés judicial contra la família Carceller s'arrossega des de fa diversos anys, fins al punt que l'Audiència Nacional va decidir sobreseure'l el 2011 perquè no va trobar indicis d'evasió i, ara fa un any, la Fiscalia de Delictes Econòmics de Catalunya va decidir arxivar les diligències amb l'argument que els fets, que havien estat denunciats per un grup de particulars, no constituïen delictes. El 12 de setembre, però, el magistrat de l'Audiència Nacional Pablo Ruz va concloure que hi havia prou raons per jutjar els Carceller, pare i fill, per frau fiscal i blanqueig de capitals, decisió reforçada per l'escrit d'acusació que li va remetre la fiscalia anticorrupció tres setmanes més tard.

El jutge Ruz xifra el frau comès per Carceller Coll entre 2001 i 2009 en 72 milions d'euros

Ruz xifra en 72,04 milions d'euros el frau comès per Carceller Coll, que es reparteix entre els 42,34 milions corresponents a l'IRPF no abonats entre els anys 2001 i 2009 i a 29,69 més amb relació a l'Impost de Patrimoni. A l'escrit d'anticorrupció es conclou que l'expresident de Damm, entre altres companyies, ha estat "simulant residir fora de l'Estat espanyol, en concret a Portugal i el Regne Unit, amb la finalitat de ser considerat no resident i, d'aquesta manera, eludir el compliment de les seves obligacions (fiscals)". Segons el fiscal, Carceller Coll i la seva dona viuen, en realitat, a Madrid i a Galapagar, un municipi situat al nord de la capital estatal.

El text d'anticorrupció afegia que l'empresari fa més de tres dècades que oculta activitats a hisenda a través d'un complicat entramat societari i blanquejant diners obtinguts amb inversions no declarades. A la xarxa, hi figuren empreses radicades a paradisos fiscals, com ara Panamà, Luxemburg, les Antilles Neerlandeses o l'arxipèlag portuguès de Madeira. De fet, alguns mitjans financers apunten que el frau comès per Carceller ascendiria a diversos centenars de milions d'euros durant els darrers trenta anys, tot i que el procés que instrueix Pablo Ruz se centra només en el període 2001-2009. Per tot plegat, Anticor-

Demetrio Carceller Arce s'enfronta a una petició de catorze anys de presó

Lilitana Godia està acusada de "burlar sistemàticament" el pagament d'impostos entre els anys 2007 i 2011 / VINCENT VILLAFRANE

rupció atribueix a Carceller Coll 13 delictes contra la Hisenda Pública i un de blanqueig de capitals, pels quals reclama 48 anys de presó -tot i que no hi entraria en tenir més de 80 anys- i una multa total de més de 310 milions d'euros. Al seu fill, el considera "col·laborador necessari" per gestionar "directament i conjuntament" amb ajuda d'assessors "totes les inversions del seu pare" i el considera responsable de quatre delictes contra la hisenda pública i un de blanqueig de capitals. La pena sol·licitada en aquest cas és de catorze anys de presó i una multa global de prop de 120 milions.

VINCLES AMB LA DICTADURA

Si les famílies Carceller i Godia apareixen al rànquing de gent milionària de *Forbes* i protagonitzen presumptes fraus fiscals milionaris és gràcies a l'actuació durant la dictadura franquista de Demetrio Carceller Segura -l'avi de l'actual president de Damm- i Francisco Godia Sales, pare de Lilitana i Carmen. Ambdós formen part dels anomenats *catalans de Franco* i apareixen retratats com a tals al llibre del mateix nom d'Ignasi Riera (Plaza y Janés, 1998). Nascut a un poble de Terol, Demetrio Carceller Segura va ser un dels fundadors de la Falange i era amic de José Antonio Primo de Rivera. Abans de la Guerra Civil Espanyola, va participar en la creació de Campsa i Cepsa.

Durant la contesa bèl·lica, va jugar un paper clau per aconseguir els subministraments de carburant que demandaven els sectors sublevats i, ja en dictadura, l'octubre de 1940, va ser nomenat ministre d'Indústria, càrrec que ocuparia fins al juliol de 1945. En aquella època, impulsa la creació de l'Institut Nacional d'Indústria (INI). Són anys d'autarquia en què, segons ha escrit l'historiador Josep Fontana, "cap dels negocis, empreses, indústries, comerços, permisos d'importació, d'exportació, (...) no

es pot dur a terme sense comptar amb el beneplàcit de Demetrio Carceller", per les mans del qual van passar "milers i milers de milions de pessetes", però no sense deixar "peatge". Ras i curt, amb ell, s'institucionalitza la corrupció a gran escala del franquisme. Quan retorna a l'activitat privada, es lucra amb Cepsa, la companyia energètica Hidrocarbònic i el Banco Herrero.

Aquest imperi familiar, edificat a l'escalf de la dictadura, l'amplia el fill, Carceller Coll, que es fa amb el control de Damm i la petroliera canària Disa. La tercera generació ha engrandit l'empori i, actualment, la família és l'accionista de referència a Damm, on controla el 41,6% del capital -una participació valorada en 450 milions- a través de Disa i la societat instrumental Seegrund; la constructora Sacyr; i Pescanova, entre d'altres. Durant anys, els Carceller havien amagat el seu pes real a Damm, fins que recentment es va descobrir que Seegrund, que té el 13,9% de la cervesera, també està sota el seu control, atès que és filial d'una societat domiciliada a les Antilles Neerlandeses que, alhora, és subsidiària de Financera Internacional, amb seu al paradís fiscal de Panamà i controlada al 100% per la família. Demetrio Carceller Arce té càrrecs a més d'una vintena de societats i, entre d'altres, és vicepresident de Sacyr i Ebro Food i copresident de Cacaolat, on Damm es reparteix el control amb Cobega, el holding de la família Daurella.

PILOT I AMIC DE PORCIOLES

Francisco Godia va ser l'oficial més jove de l'exèrcit de Franco durant la Guerra Civil i, posteriorment, es va fer popular com a pilot de cotxes durant el franquisme. Va aprofitar els seus bons contactes amb el règim per edificar un imperi empresarial. Estretament vinculat a Josep Maria Porcioles, alcalde de Barcelona durant setze anys

(1957-1973), i a Juan Antonio Samaranch, va fer fortuna amb negocis immobiliaris i amb Iberpistas, una societat nascuda de l'autopista madrilenya Villalba-Adanero que va rebre un suport decisiu de la dictadura, que li va donar la construcció del primer túnel de Guadarrama. Iberpista és l'origen de l'actual participació de les germanes Carmen i Lilitana Godia a Abertis, on controlen gairebé el 8% del capital, fet que els ha reportat uns ingressos en dividends de 66 milions d'euros cadascuna els darrers dos anys. Considerada una de les dones més poderoses de Barcelona, Lilitana Godia presideix la Fundació Godia -que gestiona la col·lecció d'art heretada del seu pare- i també controla la inversora BCN Godia, amb presència en més d'una vintena de societats, la majoria lligades al totxo. Fins fa uns mesos, tenia un 25% de l'Hotel W (o Vela), participació que es va vendre al fons sobirà de Qatar per 50 milions.

Godia i Carceller. Carceller i Godia. Dues famílies franquistes que van aprofitar la dictadura per bastir uns imperis que han engrandit en democràcia. Si el seu origen és més que qüestionable, les seves pràctiques actuals són qualsevol cosa menys exemplificants. Enmig d'una crisi cada cop més eterna i on les retallades aboquen un percentatge cada cop més significatiu de la població a la pobresa, elles són notícia per gaudir d'entramats societaris que només busquen pagar menys impostos. Privilegis de l'1%, que acumula milions i comparteix glòria al rànquing de *Forbes*. ◀

ESTIRANT DEL FIL

MEMÒRIA // POLÍTICA I NEGOCIS S'ENTRECUEEN EN LES TRAJECTÒRIES D'ALGUNS 'NOTABLES DEL RÈGIM' AFAVORITS PER L'AMNÈSIA FORÇADA DE LA TRANSICIÓ

Història de quatre 'catalans de Franco'

M. F.

@marcfontribas

El fet d'haver ocupat alts càrrecs polítics durant la dictadura i d'haver-se enriquit gràcies als bons contactes amb el règim franquista no ha suposat cap llast per a nombroses nissagues familiars catalanes, que no han deixat d'acumular milions i influència durant les darreres dècades. En un Estat on els crims del franquisme es beneficien de l'amnèsia col·lectiva decretada per la intocable llei d'amnistia de 1977, els vincles amb la dictadura de moltes persones amb poder a les societats catalana i espanyola d'avui són directament obviats. Hi ha centenars de casos, però ens centrem en l'exemple del rastre que perdura actualment de quatre *catalans de Franco*.

JUAN ANTONIO SAMARANCH

Quan va morir, el 21 d'abril de 2010, el seu passat franquista va quedar relegat a un segon pla -si no va ser directament obviat- a la immensa majoria dels mitjans de masses. Certs sectors polítics i socials mantenen avui el mateix relat ensucrat de la seva vida, com demostra la intenció de l'equip de govern de l'Ajuntament de Barcelona -en mans de CiU- de posar el seu nom al passeig olímpic de la ciutat. President del Comitè Olímpic Internacional (COI) del 1980 al 2001, Samaranch va ocupar nombrosos càrrecs durant la dictadura, època en què va estar afiliat a la Falange Española Tradicionalista y de las JONS. Regidor d'Esports de l'Ajuntament de Barcelona durant nou anys, va ser procurador a les Corts franquistes durant tretze anys, delegat nacional d'Educació Física i Esports (1967-1973), president del Comitè Olímpic Espanyol (1967-1980) i president de la Diputació de Barcelona (1973-1977). Mai no va renegar del seu passat franquista ni va condemnar la dictadura.

PEDRO CORTINA

Nascut a la Poble de Segur, va tenir una llarga trajectòria diplomàtica i política durant el franquisme. Del 1958 al 1966, va ser subsecretari del Ministeri d'Asser Exteriors, càrrec que deixaria per ocupar, fins al 1974, l'ambaixada espanyola a París. Va tornar a Madrid per convertir-se en ministre d'Exteriors, on romandria fins al 12 de desembre de 1975, tres setmanes després de la mort del dictador.

Samaranch mai no va renegar del seu passat franquista ni va condemnar la dictadura

L'estirp va continuar amb els seus fills, Alfonso i Alberto. El primer va ser president de Repsol entre el 1996 i el 2004 -coincident amb l'era Aznar- i també va estar al capdavant de la immobiliària barcelonina Colonial (2004-2006). El seu germà Alberto, que va estar casat dues dècades amb Alicia Koplowitz (FCC), va protagonitzar el cas Urbanor -un escàndol vinculat a l'empresa que va construir les torres KIO de Madrid- juntament amb el seu cosí, Alberto Alcocer. Condemnat inicialment a tres anys i quatre mesos de presó, finalment, el Suprem li va rebaixar la pena a quatre mesos, motiu pel qual no va entrar a la presó.

ENRIQUE MASÓ

Alcalde de Barcelona els darrers anys del franquisme (1973-1975), la *DIRECTA* va destapar, fa dos anys (vegeu número 254), que els seus hereus eren els grans beneficiats de la instal·lació de la pista de gel de la plaça de Catalunya de la ciutat. L'empresa encarregada de subministrar

l'equipament va ser N-Ice Skating SL, propietat de la família Masó Rahola, formada per les descendents de l'exalcalde barceloní i la seva esposa, Maria Rosa Rahola. Es va veure forçat a plegar com a batlle després que el ple municipal votés contra l'assignació de 50 milions de pessetes a l'ensenyament de la llengua i la cultura catalanes. En l'àmbit dels negocis, es va lucrar amb la construcció de les bases nord-americanes a l'Estat espanyol i la instal·lació de les antenes de Radio Liberty a Pals. Als setanta, ja fora de l'alcaldia, va comprar els hotels Ritz i Palace de Madrid i també va apostar pel sector immobiliari, fins al punt que, el 2008, un any abans de morir, va vendre l'antiga seu d'Iberia del passeig de Gràcia per 52 milions d'euros.

MIGUEL MATEU I ARTUR SUQUÉ

Amic de Francisco Franco, Miguel Mateu va ser el primer alcalde de Barcelona durant la dictadura i va ocupar el càrrec fins al 1945. També va ser ambaixador

del règim a França (1944-1947). Hereu de La Hispano Suïssa, Mateu va comprar el castell de Peralada (Alt Empordà) el 1923 i, juntament amb el seu gendre, Artur Suqué, va impulsar la internacionalització del celler Castell Peralada. Desaparegut Mateu, Suqué va ampliar els negocis familiars al sector del joc i, entre el 1978 i el 1979, va inaugurar els casinos de Barcelona, Lloret i Castell de Peralada. Vinculat històricament al pujolisme, el 1989 va ser processat per finançament il·legal CiU, en l'anomenat cas Casinos. Una pèssima instrucció judicial va impedir que s'arribés al fons de l'afer, però es va certificar que Inverama -la concessionària dels casinos catalans, propietat de la família Suqué-Mateu- havia desviat milers d'euros a CDC a través de factures falses emeses per empreses de comunicació properes al partit de Pujol. En la mateixa època, es va descobrir que, rere una empresa fantasma que s'havia adjudicat les loteries catalanes, hi havia de nou el hòlding de Suqué. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

8 Continuen les negociacions per trobar solucions per a les famílies del bloc de Salt

9 El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya anul·la l'autorització ambiental a l'empresa Iberpotash

TERRITORI // LA PRESÈNCIA MASSIVA DE BOLETAIRES I LA SEVA ACTITUD AL BOSC OBLIGA A PRENDRE MESURES PER RETROBAR L'EQUILIBRI FORESTAL

El bosc se'ns fa petit

Isaac Vilalta
@isaacvilalta

La temporada boletaire, a Catalunya, amenaçava de ser històrica a principis de setembre. Setmanes més tard i arran d'una meteorologia que no hi ha ajudat, s'ha quedat molt per sota de les expectatives. Menys gent al bosc, però, tot i així, massa per mantenir l'equilibri forestal. És un problema latent de solució complexa. La possibilitat d'imposar una taxa reguladora enfronta arguments i contra-arguments de persones expertes o aficionades, veïnat i administració.

Catalunya és bosc en un 60% -concretament, 1,3 milions d'hectàrees. D'a-

questes zones de bosc, un 78% són de propietat privada, un 14% de propietat municipal, un 5% pertany a la Generalitat i un 3% a comunitats rurals. Per entendre el tema que tenim entre mans, és bàsic partir d'aquest escenari, però també contemplar els intangibles amb tota la seva extensió. Perquè Catalunya és una terra amb una tradició micològica històrica i molt arrelada. Perquè l'accés als boscos i les muntanyes no té límits. I perquè collir bolets, de fet, és bo pel medi. Però la dimensió del problema no existiria si no fos per l'impacte ambiental que suposa l'exercici d'anar a buscar bolets. Un estudi del Gabinet Ceres estima en un màxim de gairebé 2,5 milions el nombre de boletaires a

Catalunya, una tercera part de la població. D'aquestes persones, tan sols un petit reduït -el 5%- són habituals.

LA TAXA, AI LA TAXA!

La majoria de gent que va als boscos catalans a buscar bolets, per tant, no és experta i és probable que, com que no té una praxi adequada, segueixi els referents més estereotipats. És a dir, arriben amb el cotxe fins a zones que molesten i perjudiquen el veïnat, el bestiar i la fauna; es concentren en zones molt delimitades i repetides -la petjada constant tapa la captació d'oxigen dels fongs i en perjudica l'existència-; no tenen clar com s'han de collir els bolets i n'agafen de dolents que acabaran llençant. Tot això és dolent pels

boscos i fa que Catalunya pateixi un desequilibri mediambiental. Algú ho ha de gestionar i, el més complex, ha de plantejar la dicotomia: mantenir una tradició cultural lliure o regular la situació. Dos plantejaments, dues respostes. Jesús Perarnau, president de la Penya Boletaire de Berga, és taxatiu: "És cert que hi ha molta gent al bosc i algunes persones incíviques no el cuiden com haurien de fer-ho. Els amos es poden queixar de l'aflluència massiva de vehicles, però, des de la Penya, no som partidaris de pagar". L'alcalde de Solsana, David Rodríguez (ERC), ho veu diferent: "Som partidaris d'aplicar una taxa per regular. Moltes vegades tenim les muntanyes plenes de boletaires i alguns tenen una mala actitud. I qui rep és el territori, que al mateix temps no en percep cap benefici".

La proposta d'establir una taxa reguladora enfronta arguments i contra-arguments de persones expertes, aficionades, veïnat i administració

En línies generals, l'opinió de la gent boletaire està força dividida. L'estudi del Gabinet Ceres incideix en la valoració que suposaria la implementació d'una taxa. La meitat de la població catalana enquestada -boletaire o no- ho veuria bé o molt bé, tot i que, a l'hora de mostrar la disposició a pagar-la, el percentatge baixa fins al 43%. El mateix estudi personalitza en l'opinió de les boletaires i el cert és que els percentatges varien poc. És un sector molt més implicat amb la *causa del bolet* i la fidelitat queda palesa en un lleuger augment de les persones que estarien disposades a pagar la taxa en cas que s'instaurés. Tots els valors, però, es mouen al voltant del 50%, fet que deixa clar que, respecte a la hipotètica taxa, no hi ha una posició dominant.

Continua a la pàgina següent >>>

AIXÍ ESTÀ EL PATI

>>> Ve de la pàgina anterior

LA PROVA PILOT DE POBLET

La Generalitat va aplicar una taxa boletaire al Paratge Natural de Poblet la tardor passada. Es tracta d'una prova pilot per regular-ne l'activitat i per ajudar a mantenir els boscos nets. Costa deu euros per temporada -un euro per a les residents- i inclou una guia de bones pràctiques boletaires, un itinerari micològic i un punt d'identificació de bolets. Les conclusions de l'informe són contundents, amb una aprovació i una acceptació majoritàries, tant per part de la gent del territori com per la forana. Les associacions de propietàries forestals i les associacions micològiques també ho valoren molt bé. A partir d'aquí, s'obre el ventall de puntualitzacions. Gairebé totes les enquestades volen que el que han pagat s'inverteixi en la gestió del mateix parc natural o en la prevenció d'incendis, però no en les despeses generals del Departament d'Agricultura. La majoria també aposta per establir un preu diferenciat per a qui comercialitza els bolets.

Un cas diferent és el d'un propietari forestal de la vall de Lord, al Solsonès, que ha tancat completament els seus terrenys i, d'aquesta manera, només poden ser utilitzats per la gent que pagui. És un cas pioner a Catalunya, a la finca de l'hotel El Monegal, que proposa aquesta sortida "perquè entenguem que és necessari pel sosteniment del propi recurs micològic i per fomentar el respecte al medi natural i a la propietat privada". La contrapartida és l'escenari d'una finca encerclada per unes tanques altes i molestes que no permeten el pas dels animals. Per accedir-hi, les visitants han de pagar 10 euros per recollir un màxim de tres quilos de bolets. L'any passat, va tenir

Un estudi del Gabinet Ceres estima en un màxim de gairebé 2,5 milions el nombre de boletaires a Catalunya

prop de 120 usuaris. És una alternativa amb menys ressò mediàtic, però més inexorable que la que proposa el síndic d'Aran. Fa dos mesos, ja va avançar que pretenen aplicar una normativa que prohibirà la recollida de bolets a les visitants que no hi pernactin. Dit d'una altra manera, en territoris aranesos, només podran collir bolets les residents, les propietàries d'una segona residència i tota persona que s'allotgi a la Val d'Aran. No s'aplicarà cap taxa ni hi haurà límit de quilos recollits. La mesura podria entrar en vigor a partir de la temporada que ve. En aquest cas, la Generalitat admet que el govern aranes té plenes competències per decidir com gestiona els seus boscos.

Actitud de les boletaires respecte a la instauració d'una taxa

VALORACIÓ PAGAMENT TAXA

L'establiment d'una taxa per qui vulgui recollir bolets serviria per controlar l'ús del bosc i per netejar-lo i mantenir-lo?

DISPOSICIÓ A PAGAR

Si finalment s'instaurés aquesta taxa, estaria disposada a pagar-la per poder anar a buscar bolets?

Font: Gabinet Ceres, investigació sociològica i de mercats. Novembre 2008

A d'altres zones, la regulació fa temps que funciona amb més o menys èxit. A Sòria, l'Agrupació de Propietaris Forestals (Asfoso) ha dissenyat un Pla de Regulació Micològica per a les muntanyes privades a través de la creació d'unitats de gestió, que han plantejat diferents fórmules per accedir als boscos a collir bolets: l'explotació integral, la veïnal i la familiar. A Navarra, juguen amb les característiques de l'orografia i treballen amb tiquets pel cotxe per poder accedir a les valls -obagues i tancades. Prohibeixen aparcar al voral de la carretera i només s'habiliten els pàrquings que ja existeixen. A França, només pots collir quatre o sis quilos de bolets en funció de la zona. La resta, l'has de pagar i necessites la factura. La Cambra Agrària és qui gestiona la recollida de bolets. Amb l'experiència pròpia i la dels ecosistemes més propers i, consegüentment, més similars, resulta força plausible que els boscos catalans necessiten una intervenció. Fa 40 anys que no paren de créixer, abandonats pel desús de la societat. No se n'extreu llenya, ha decaigut el nombre de caps de bestiar que hi pasturen i han desaparegut camps de conreu en benefici de la massa forestal. No hi ha intervenció i si desequilibri. I tot això és aliment per als incendis. Una gestió forestal efectiva a Catalunya necessita una inversió de prop de 30 milions d'euros anuals. Intervenir a partir de la regulació és una manera sensata d'invertir el cercle negatiu. ♦

Senyalització de la zona de recollida de bolets regulada de Poblet / RICHARD MARTIN

“Necessitem una regulació sostenible dels boscos”

JUAN MARTÍNEZ DE ARAGÓN

Investigador del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC). Participa en els projectes Micosylva Plus i Star Tree.

Tenim un problema als boscos en època de bolets?

És preocupant perquè, els últims anys, hi ha hagut un creixement important de boletaires. El problema s'accentua quan aquests es concentren en zones concretes, com la meitat nord del Solsonès, on -fixa't- fa deu anys hi havia 18.000 boletaires l'any. Fa tres anys, ja eren 30.000.

És excessiu...

En funció de l'actitud que tenen, de si es mouen més o menys. El problema principal és la concentració, per això poso l'exemple detallat del nord del Solsonès. Molta gent en un espai petit provoca un excés de petjades que perjudiquen les propietats físiques del terreny. Fa molt mal al sòl perquè en modifica les condicions. Això fa, per exemple, que algunes espècies deixin de sortir. Hem de prendre mesures, establir una regulació micològica a Catalunya.

Cobrar un permís?

És una opció interessant, però depèn de com s'apliqui. Hauria de reduir la gent que va a buscar bolets que té poca experiència, és un perfil no adequat. També hauria de delimitar zones que estan en regeneració. No ha de ser una mesura amb afany recaptador, sinó una regulació sostenible. Fer pagar cinc o deu euros per temporada, un preu baix, però revisable. Més alt per a qui vulgui comercialitzar bolets i més reduït per als que vulguin investigar. Crec que, sabent això, la gent no s'hi oposaria.

“Hem de posar d'acord la propietat pública i la privada”

XAVIER CLOPÉS

Subdirector general de Boscos de la Generalitat de Catalunya

La taxa és la solució?

És una opció, però no és gens fàcil. El bosc no té portes, tothom hi pot accedir i desacostumar la gent de fer una cosa que sempre ha estat gratis... A més, anar a buscar bolets no és dolent, sempre que siguis respectuós. Però no oblidem que el Codi Civil dóna dret dels fruits de la terra al propietari i, molt important, no podem donar una llicència sobre un terreny que no és nostre. En aquest sentit, els propietaris han de fer un pas endavant.

A Poblet, el pas endavant l'ha fet l'administració...

És un cas interessant que ens serveix per treure algunes conclusions i valorar la maduresa del projecte. S'ha imposat una taxa i les valoracions són molt positives. L'acceptació i el suport de la gent del territori han estat excel·lents i la majoria dels usuaris veuen positiu que s'introdueixi a altres llocs de Catalunya, tot i que no sé si ens servirà per la resta.

Per tant...?

Ens ho hem plantejat i hi estem treballant. Hem de posar d'acord la propietat pública i la privada. Sovint, la gent recull productes al bosc i marxa i les comunitats propietàries no se'n beneficien. El que decidim ha de generar un balanç econòmic positiu que s'ha de reinvertir en projectes de millora dels boscos. Però, sobretot, hem de treballar molt en el respecte de l'entorn. Ara, la gent de la ciutat va al bosc i no té consciència de quina propietat trepitja. Hem d'incidir molt en l'educació i en la cultura del bosc.

“No s'han de policialitzar els boscos sinó fer un projecte pedagògic”

PERE MUXÍ

Boletaire i director de la Fira de la Tòfona de Cal Rosal

La gent no respecta el bosc?

Et posaré un exemple, a Busa -al Solsonès-, un veí ha posat cartells de *Prohibit buscar bolets sense autorització* a la seva finca i ha omplert els aparcaments de bales de palla. No vol que la gent no hi vagi, vol que no li xafin els fils de les vaques, perquè s'escapen al terreny del veí i això li genera problemes... La gent del poble del costat que coneixen la zona i la respecten no tindran problemes per aparcar si li demanen.

Per tant, d'una manera o altra, s'ha de regular l'accés?

I tant. No es tracta de fer pagar per recaptar, sinó de regular. Hi ha anys que creixen molts bolets a la zona dels avets i surt un fredol que és molt perillós. És més maco, però és tòxic, el *Tricholoma Pardina*. Si la Generalitat tingués una base de dades amb la gent que va a buscar bolets és molt fàcil enviar un correu alertant d'aquesta situació, però, ara mateix, no té cap tipus d'informació. Ha tirat un globus sonda a Poblet, però no és significatiu perquè el problema més gran és a la Catalunya Central i al Prepirineu.

Poblet és un terreny molt gran i amb la majoria de boscos de propietat privada. Per on comencem?

Per un projecte que comenci a l'escola i rebí l'ajut dels mitjans de comunicació. Fa falta tenir cada zona controlada, no ser impositiu, només regulador. A Sòria, a Navarra, als Alps... han trobat mecanismes. No s'han de policialitzar els boscos sinó fer un projecte pedagògic.

De les 1,3 milions d'hectàrees de bosc que hi ha a Catalunya, un 78% són de propietat privada, un 14% de propietat municipal, un 5% pertany a la Generalitat i un 3% a comunitats rurals / ALBERT TORELLÓ

AIXÍ ESTÀ EL PATI

HABITATGE // EL TRIBUNAL EUROPEU DE DRETS HUMANS AIXECA LA SUSPENSIO DE L'ORDRE DE DESALLOTJAMENT I POSA DE NOU EN ALERTA L'EDIFICI

La PAH reclama una solució col·lectiva pel bloc de Salt

Pau Casacuberta / Quique Badia

@La_Directa

Tres setmanes després del revés de la sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH) d'Estrasburg i lluny dels focus mediàtics, la negociació per trobar solucions per a les famílies de la PAH que ocupen el bloc de Salt ha avançat a mitges. L'anunci d'Estrasburg va arribar el matí del 15 d'octubre, després que 700 persones fessin nit al bloc per evitar-ne el desallotjament. El tribunal argüïa que el desallotjament no es podia dur a terme fins que no es garantís una alternativa d'habitatge a les famílies que ocupen l'edifici. El Govern va presentar un plec de disset pàgines on exposava les mesures alternatives per a les famílies, i el 5 de novembre després d'evaluar aquestes mesures el TEDH aixecava la suspensió del desallotjament. Durant aquest període s'ha obert un debat dins la plataforma al voltant dels objectius de la política d'expropiacions del que anomenen l'Obra Social de la PAH.

L'AGÈNCIA DE L'HABITATGE

La PAH de Girona es va reunir, el 30 d'octubre, amb el responsable de l'àrea de Programes Socials de l'Agència de l'Habitatge, Joan Batlle Bastardes, per conèixer les ofertes que estan rebent les famílies que viuen al bloc per abandonar l'edifici. Durant la trobada, Batlle va explicar que s'havien resolt favorablement cinc expedients per concedir pisos de lloguer social a les famílies que viuen

La PAH creu que l'Agència de l'Habitatge vol desactivar la mobilització política i fer un rentat de cara

a l'edifici ocupat. Els contractes, subjectes als ingressos familiars, oscil·len entre els 50 i els 88 euros mensuals i tindrien una durada de dos anys. Amb les ofertes damunt la taula, l'Agència de l'Habitatge esperava que, com així ha estat, el Tribunal d'Estrasburg autoritzés el desallotjament de l'edifici.

Però la PAH ja va manifestar el seu desacord amb la proposta, perquè creu que l'Agència de l'Habitatge està actuant

de manera precipitada per desactivar la mobilització política i per fer un rentat de cara davant del Tribunal d'Estrasburg. Durant les negociacions la portaveu de la PAH de Girona, Marta Afuera, va exigir una solució "col·lectiva" i "definitiva". Afuera va explicar que la majoria de persones que viuen al bloc han estat desnonades diverses vegades i que "no es poden permetre més passos en fals". Un altre aspecte que molesta la PAH és el fet que l'Agència de l'Habitatge presenti aquestes ofertes només a les famílies que viuen a l'edifici ocupat, mentre que d'altres persones que es troben en una situació similar tenen moltes dificultats per accedir a un lloguer social.

"CAP TRACTE DE FAVOR"

Malgrat tot, l'Agència de l'Habitatge va negar rotundament cap mena de tracte de favor vers les ocupants del bloc de Salt. En declaracions a la DIRECTA, el gabinet de premsa de l'organisme assegura que l'ocupació "no va desencadenar res" ni va agilitzar els tràmits per

aconseguir un lloguer social. Segons diuen, l'única diferència amb altres casos semblants és que la intervenció del Tribunal d'Estrasburg va convertir el bloc de Salt en un "cas mediàtic". A més, l'Agència va explicar que disposa de més de 1.200 pisos per oferir a persones amb pocs recursos econòmics. Res a veure amb la versió de la PAH, que afirma que la manca de pisos a Salt i Girona és tan gran que, sovint, els serveis socials ofereixen l'opció de compartir pis amb altres persones a les famílies.

LA 'SOLUCIÓ' DEL 'BANC DOLENT'

El mateix dia que es reunien la PAH i l'Agència de l'Habitatge, la Societat de gestió d'Actius procedents de la Reestructuració Bancària (Sareb), propietària del bloc de Salt, va anunciar la cessió a les comunitats autònomes d'entre 1.500 i 2.000 habitatges del seu estoc immobiliari per llogar-los a preus assequibles. Segons va acordar el consell d'administració de l'anomenat *banc dolent*, es tracta d'una concessió temporal cir-

La PAH exigeix una solució "col·lectiva" i "definitiva" als problemes d'habitatge / MIREIA SALGADO

cumscria al marc de la seva política de responsabilitat social. Per Marta Afuera, les ofertes de l'Agència d'Habitatge o de la Sareb serien impensables si no s'hagués ocupat prèviament el bloc de Salt, però també vol aclarir que la PAH exigeix el lloguer social en contraposició al "lloguer assequible" que proposen les institucions esmentades.

UN NOU DEBAT

La resposta de l'Agència d'Habitatge i la Sareb enceta un debat dins la PAH sobre quin paper ha de jugar l'*obra social*. Cal mantenir les ocupacions i la pressió social per aconseguir que la Sareb dediqui la seva cartera d'immobles a instituir un parc públic de lloguer o cal optar per les solucions pragmàtiques que ofereixi l'administració? Afuera ho té clar: cal combinar una dimensió estratègica del moviment amb el respecte cap a la decisió de les famílies. En tot cas, les famílies del bloc de Salt ja han manifestat que prefereixen una solució col·lectiva i definitiva. ◀

TERRITORI // L'ANUL·LACIÓ DE L'AUTORITZACIÓ AMBIENTAL A L'EMPRESA ACONSEGUDA PER L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS TOPA AMB L'OPOSICIÓ DE LA PLANTILLA I ELS PARTITS

El TSJC obliga Iberpotash a restaurar els runams salins

Meritxell Guàrdia

manresa@directa.cat

L'Associació de Veïns del barri de Sant Antoni de Rampinya de Sallent (el Bages), integrada a la plataforma ecologista Montsalat, ha aconseguit, per la via judicial, l'anul·lació de l'autorització ambiental d'Iberpotash per extreure i tractar recursos minerals al runam salí del Cogulló a Sallent, concedida l'abril de 2008 pel Departament de Medi Ambient de la Generalitat. Aquesta sentència s'afegeix a la que ja va emetre el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) a principis d'any arran del contenciós presentat per l'advocat i veí de Sallent Sebastià Estradé, que exigia fer un pla de restauració del Cogulló i fer pagar una fiança proporcional al cost de la restauració a l'empresa. Part d'aquesta sentència encara no és ferma, està a l'espera que el Tribunal Suprem es pronuncii.

La nova resolució del TSJC en resposta al contenciós administratiu de l'associació veïnal i contra la Generalitat, l'Ajuntament de Sallent i Iberpotash afectarà l'activitat existent i també la futura ampliació del Cogulló. La sentència es basa en dos arguments per declarar nul·la l'autorització ambiental. Per una banda, considera que l'abocador salí del Cogulló està extralimitat i no

Fins ara, els danys causats per Iberpotash han estat sufragats amb diners públics, amb un valor que supera els 300 milions d'euros

s'ajusta al planejament urbanístic. Per l'altra, afirma que no es va fer un estudi complet d'impacte ambiental i que es van contradir les diverses normatives en aquesta matèria. A més, la sentència obliga l'empresa Iberpotash a tenir i aplicar un programa de restauració dels dos runams de manera immediata i la Generalitat a augmentar la fiança imposada per impacte ambiental. Les dues condicions ja s'exigien a l'altra sentència del TSJC, ja que la fiança de 585.000 euros que va depositar l'empresa era clarament insuficient. La Generalitat va elevar la quantitat a 6,9 milions, però la xifra va continuar sent irrisòria en comparació

als càlculs independents fets per l'estudi del gabinet ambiental Ramon Folch, que xifrava la fiança mediambiental en prop de 75 milions d'euros com a mínim.

QUI CONTAMINA NO PAGA

L'extracció de potassa d'Iberpotash a Sallent ha generat dos runams salins de grans proporcions: un d'ells, de tretze hectàrees i l'altre, de 48 hectàrees, anomenat el Cogulló, que supera els 42 milions de tones de residus salins. Aquests abocadors i l'estat de les seves infraestructures han estat la font de greus episodis de contaminació salina als aqüífers i el subsòl, fets que constaten les dèbils mesures de control i la poca minimització de l'impacte ambiental de l'activitat minera. De fet, l'última anàlisi d'aigües feta per la plataforma Montsalat el 19 d'octubre demostra que la filtració de salmorra al riu Llobregat continua, aquest cop, a l'alçada del pont Nou de Sallent i la font del Borinot.

Iberpotash, filial de la multinacional israeliana ICL, que controla bona part del mercat internacional de potassa, no ha estat obligada a reparar les contaminacions salines ni a sufragar les despeses de reparació. Ben al contrari, els danys i les seves rehabilitacions -com depuradores, dessaladores, col·lectors, etc.- han

estat sufragats amb diners públics procedents de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), amb un valor que supera els 300 milions d'euros, segons un càlcul de la mateixa ACA. És més, segons càlculs del grup ecologista Prou Sal!, l'activitat que assumeix la potabilitzadora d'Abrera arran de la contaminació salina comporta un sobrecost públic de tres milions d'euros anuals com a mínim, que no han d'assumir altres plantes potabilitzadores.

ELS LLOCS DE TREBALL

L'anul·lació de l'autorització ambiental ha posat en alerta el comitè d'empresa de la plantilla de la mina de Sallent, que veu perillar el seu futur laboral. És per aquest motiu que el comitè -representat pels sindicats CCOO, UGT, CGT i USOC- va convocar una manifestació a Manresa contra la sentència del TSJC el 2 de novembre. Més d'un miler de persones van recórrer la ciutat fins a la seu del Consell Comarcal del Bages, on es va fer entrega de les reivindicacions, que anaven encaminades a "mantenir la mineria com a motor econòmic de la comarca" i a tornar a reunir el Fòrum de la Minería per buscar solucions, preservar l'exploració minera i fer-la compatible amb la protecció del medi ambient. També han arribat altres veus contràries a la sentèn-

Aspecte del runam salí des del barri de la Botjosa de Sallent / ALEX TARROJA

cia d'alguns partits polítics com Convergència i Unió del Bages, que ha mostrat el seu suport a l'empresa, o la Plataforma Social de Suport a la Minería i a l'Activitat Industrial a la Catalunya Central, que alberga diverses empreses de la comarca i sindicats.

Sempre que el veïnat o la justícia han demanat responsabilitats a Iberpotash, la resposta de l'empresa ha estat la moneda de canvi dels 600 llocs del treball de la mina de Sallent. Diversos grups ecologistes i plataformes socials han alertat del perill d'aquest discurs. Segons ha expressat Josep Ribera, membre de la Plataforma Prou Sal!: "Nosaltres entenem que hi hagi preocupació pels llocs de treball, però l'empresa s'ha de responsabilitzar dels danys que està causant i la Generalitat no ha de ser passiva". En aquest sentit, Prou Sal! i altres col·lectius ja han plantejat diverses vegades que no volen el tancament de les mines, sinó la possibilitat de generar menys residus de rebuig i reduir les escombreres reintroduint la sal dins la mina per minimitzar l'impacte ambiental. Ara bé, aquesta opció no produeix el màxim benefici i sempre ha estat omesa per Iberpotash. Ara, però, caldrà veure quina és la proposta de minería sostenible que fa l'empresa per respondre davant el TSJC. ◀

CARA A CARA

Femen i la batalla del cos

Davant de Putin i Merkel en una fira industrial o al ple dels Congrés dels Diputats espanyol a propòsit de la reforma de la llei de l'avortament, les diferents branques de Femen arreu d'Europa han ensenyat els pits per denunciar el patriarcat i el sotmetiment del cos al capitalisme. Els darrers cinc anys, des que es va fundar aquest moviment a Ucraïna el 2008, Femen ha rebut l'atenció dels grans mitjans de comunicació i també les crítiques d'altres feminismes. Banalitzo la seva lluita? Fomenta els estereotips sexuals? Quin és el debat, dins el feminisme, sobre aquest nou col·lectiu?

Activisme des d'una nova perspectiva

Lara Alcázar

Femen

@NewellOsterberg

Quan el moviment Femen s'aborda des del debat feminista sorgeix la ruptura, el desacord, la disconformitat, el qüestionament i fins i tot es posa en dubte la validesa que tenen les nostres accions en relació amb l'avanç del recorregut feminista. S'ha volgut anomenar Femen de moltes maneres, des de *nou feminisme*, passant per *tercera onada* i altres derivats, però aquesta nova forma d'activisme és precisament això, activisme. Activisme feminista enfocat des d'una nova perspectiva -ja que, quan s'empra el terme *nou*, es tendeix a treure la conclusió que qualsevol manifestació anterior se suprimeix darrere la novetat-, on la dona pren el seu cos com a arma.

Hem emprès una revenja contra la invisibilització a què hem estat sotmeses

Femen entén el feminisme de manera activa, rebutjant la passivitat davant el caràcter extremadament teòric i hermètic que ha anat prenent el corrent al llarg de les últimes dècades de la mà del feminisme més institucional i acadèmic. El codi mitjançant el qual el missatge s'expressa de manera extremadament directa resideix en cadascuna de les imatges que Femen crea, on els símbols entesos anteriorment com a estàndards del patriarcat es tornen en contra seva i passen a subvertir-se per ser compresos com a elements destructors d'aquest patriarcat.

El feminisme s'ha d'adaptar al món, ha d'evolucionar al ritme que ho fa la societat. Les qui pensen el feminisme avui han de ser, també, les dones joves i, en aquest aspecte, Femen ha fet que el feminisme sigui atractiu per a adolescents i dones que abans no s'havien plantejat la necessitat de qüestionar el sistema. Ha influat

vida i, amb la teoria encara present als nostres caps, funcionem a un ritme que no entén de pausa ni treva, sinó d'acció. No romanem immòbils ni un moment, repensem el paper de la dona en les societats; analitzem quines són les causes de la seva alienació dins del poder i els drets i llibertats legítimes que li són negades amb total naturalitat i impunitat.

Hem saltat i hem pres el nostre espai dins la història que estem aconseguint escriure. En nom de la dona, hem ocupat el terreny que li correspon històricament, però també hem emprès una revenja contra la invisibilització a què hem estat sotmeses durant tots aquests segles. Sota aquesta premissa, queda ben clar que no ens considerem precursorres del feminisme *per se*, sinó continuadores i, per tant, renovadores i repensadores del rol de les dones en la societat postmoderna on s'emmarca el sistema patriarcal actual.

Davant la pregunta: creieu que podeu canviar el món realment?, contestem rotundament: sí. Femen no entén de limitacions, sinó de nous horitzons. ◀

“Posar el cos en la línia”: de la impotència a la resistència

Sandra Ezquerro

Sociòloga

@SEzquerro

En un temps en què els atacs contra les classes populars es multipliquen, en què els poders fàctics han especulat amb les nostres vides i han hipotecat el nostre futur, en què l'*Spanish neocon* surt de l'armari i emprèn represàlies contra el dret a decidir en totes les seves dimensions, sovint l'única eina de resposta que ens queda és el nostre cos. Així ho evidencien les històriques vagues de fam dutes a terme per persones immigrades a la nostra ciutat, la desobediència civil de milers d'indignades davant

les forces de repressió a la plaça de Catalunya o al parc de la Ciutadella o les concentracions de dones noves davant esglésies de la part alta de Barcelona, a capelles universitàries o al Congrés dels Diputats. Vista la polèmica que ha generat recentment l'acció de Femen a la cambra baixa espanyola amb motiu de la contrareforma de la llei de l'avortament del Partit Popular, em sembla necessari moure el focus d'atenció de la legitimitat de Femen com a espai feminista a la raó de ser, la utilitat política i l'efectivitat que pot tenir fer ús del cos per denunciar els atacs que estem rebent en relació amb

la nostra capacitat de decidir sobre ell. Les crítiques principals que rep el fet de “posar el cos femení en la línia” argumenten que fa perdre suports a la lluita feminista entre els sectors no polititzats de la població i fa que es parli més dels nostres pits que de les nostres reivindicacions. Tanmateix, hauríem de ser honestes amb nosaltres mateixes i admetre que els mecanismes “més tradicionals” de mobilització no només no han aconseguit generar un suport generalitzat a les propostes feministes, sinó que ni tan sols han deixat de ser minoritaris en el marc més ampli dels moviments socials. Continuem estant bastant soles en la defensa del dret al propi cos i ni tan sols els moviments socials han ubicat la nostra lluita als llocs més alt de les seves prioritats.

Els mecanismes “més tradicionals” de mobilització no han aconseguit generar un suport generalitzat

Potser els mitjans de comunicació parlen més dels nostres pits que de les nostres idees perquè només unes poques els utilitzen com a eina de lluita. Si posar el nostre cos en la línia, tanmateix, es converteix en una eina generalitzada del moviment feminista (no en l'única, sinó en una més), dificultaríem la despolitització, la ridiculització i la criminalització de les nostres idees, les nostres paraules i els nostres actes: el cos no com a arma individual, sinó com a arma col·lectiva. Una arma que denuncia la hipocresia de lloar perilloses vagues de fam i, alhora, rebutjar el potencial transgressor del cos de les dones exclamant que ja no vol ser controlat; una arma que converteix la impotència davant l'opressió heteromasclista en ràbia i en resistència: contra la dreta, contra l'autisme dels moviments socials i contra nosaltres mateixes. ◀

/ MISTER CONNTRA

PERSPECTIVA

Enginyeria jurídica i excepcionalitat penal de la doctrina Parot

Alejandro Forero Cuéllar

Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans

@OSPDH1

Fa dies que sentim a parlar de la sentència del Tribunal d'Estrasburg que "tomba" definitivament la doctrina Parot. Més enllà de les lectures poc afortunades sobre els afronts que suposa per a la "sobirania nacional", del "replegament del govern front els terroristes" o de les que parlen fins i tot de "jutges europeus proetarres", hem d'entendre que la sentència, tot i que suposi un pas important pel reforçament de l'estat de dret i el respecte dels drets humans, ens deixa davant d'un panorama en el qual encara queda molt per lluitar.

No repetiré aquí els detalls del que s'ha analitzat aquests dies i que és tan important: l'alt tribunal ha determinat que els governs d'Espanya han anat per lliure, s'han carregat l'Estat de dret i han allargat la privació de llibertat a persones de manera il·legal. Per més important que sigui aquesta sentència, hem d'entendre-la dins d'un context molt més ampli d'*excepcionalitat penal*. És important que la sentència del TEDH acabi amb la il·legalitat que suposava allargar una pena de manera arbitrària, però no significa el final de les estructures de l'excepcionalitat

que l'Estat ha construït tan hàbilment i autoritàriament des del seu bressol democràtic.

En primer lloc, la sentència no tomba la reforma de 2003 (LO 7/2003) que habilita els jutges i les jutgesses a interpretar els mal anomenats beneficis penitenciaris sobre cada una de les condemnes i no sobre el total de l'acumulació jurídica, cosa que va donar peu a la infortunada sentència del Suprem de 2006. Així mateix, la sentència no tomba les altres reformes introduïdes el 2003 que dificulten l'accés al tercer grau o a la llibertat condicional on, a més d'una llarga llista de requisits, exigeix de manera clarament inconstitucional que es renunciï no només als mitjans, sinó també als *finis* terroristes (no era que, en democràcia, no hi ha delictes polítics?). Tampoc no tomba la *legalització* dels FIES (per Reial Decret 419/2011 de 25 de març), no tomba l'aïllament ni els maltractaments ni les tortures; no tomba, en definitiva, la resta d'estructures muntades des de l'*emergència penal*.

El que ha molestat sobiranament el govern és que, a mig procés de la fi de la violència, els diguin públicament que sí, que s'estaven passant de la ratlla (els ho ha dit d'altres maneres i en temes tan greus com les tortures no només el TEDH, sinó també el Comitè Europeu per a la Prevenció de la Tortura o la Coordinadora per a la Prevenció i

Denúncia de la Tortura) i que sí, que han d'alliberar l'*enemic* com abans millor.

Així, al govern li costa més treure pit, tot i que sempre li quedin les associacions de víctimes per grapejar-les políticament, davant l'estupefacció del TEDH i altres organismes internacionals, que se sorprenen davant d'aquest populisme punitiu. Grapeig que fa molt mal i queda molt lluny de la importància real que cal donar a les víctimes. Això sí, a totes.

I és que, ara, amb la sentència del TEDH, la proclamada "enginyeria jurídica" de la qual tant s'ha vantat Fernández Díaz en preveure una condemna d'Estrasburg, no serà tan fàcil des que Gallardón va retirar del projecte de reforma de Codi Penal l'anomenada "custòdia de seguretat", que eliminava la distinció il·lustrada entre culpabilitat i perillositat pensada per corregir els excessos de l'estat de dret. No sabem si el càlcul de la retirada d'aquesta mesura els va sortir malament; el que sí que sabem, després de conèixer la indemnització que l'Estat haurà de pagar a del Río, és que, a Espanya, privar de llibertat il·legalment surt molt més barat que fer-ho de manera legal. Aproximadament, uns disset euros per dia de detenció il·legal.

Mentre s'aviva l'enginy de l'enginyeria jurídica, la resta d'estructures de l'excepcionalitat penal segueixen en peu. ◀

/ LLUÍS RAFOLS

CANVI DE RUMB

L'Observatori Ciutadà Municipal, una eina de control econòmic municipal

Chris Fanning

ocmunicipal.net

@La_Directa

Quan em van dir que s'havia escollit el nostre projecte per formar part del programa dels Oxcars 2013 i que, com a programador de software, hauria de pujar a l'escenari, encara em restava temps per pensar en el discurs. Ocmunicipal.net és un projecte que brinda a la ciutadania els mecanismes per auditar els ajuntaments, per apropiari-nos, entre totes, del coneixement de l'economia local.

La Plataforma Auditoria Ciutadana del Deute fomenta la formació de grups de persones del mateix municipi dedicades a observar per fomentar la transparència i la participació locals. Des d'aquests observatoris, apostem per formes de govern participatives reals, on la ciutadania tingui veu i vot directes, i facilitem un espai de lluita col·lectiva pel dret a la informació com a pas previ o simultani al dret a la participació. Hem fet servir programari lliure perquè és nostre, perquè podem crear eines que siguin nostres i perquè només ens podem alliberar de l'Estat que tant ens enganya utilitzant la nostra pròpia tecnologia. El programari lliure i el coneixement lliure són les nostres eines de lluita. Ens empoderen. Amb elles, podem bastir una base sòlida i pròpia. Sense elles, l'autogestió és impossible.

Pensava en aquests termes fins el dia dels Oxcars. Vaig arribar una mica abans perquè ens expliquessin el nostre paper a l'escenari. I aleshores em van començar a entrar els nervis. A l'assaig, vam pujar a l'escenari dues persones. Jo ja no estava gaudint com a persona despreocupada. Vaig mirar un esglaó i em vaig prometre que no m'atabalaria. Ens farien dues preguntes i les vam acordar, encara que ja no sabia ben bé què havia dit. Vam baixar i, tot seguit, van obrir les portes al públic. Llums, càmera, acció. La gran sala dels Oxcars. No vaig haver d'esperar massa per pujar a l'escenari. Vaig contestar incoherentment una pregunta, en quinze segons vaig relatar la meua història i, de cop i volta, ja estaven baixant de nou. La resta de la gala, vaig gaudir de l'espectacle i de la companyia de tantes persones experimentant una nit de llibertat. ◀

16.500 pomes mudes

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Un mural per Juan Andrés

Victor Santana

Estudiant de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona

Avui a les 8 del matí, la patrulla de la Guàrdia Urbana encarregada d'aixecar les persones que dormen als carrers del barri s'ha aturat davant d'un mural de paper fet en reconeixement a la persona de Juan Andrés amb el seu retrat, davant la facultat de Geografia i Història del carrer Montalegre. No he pogut estar-me de fer campana

a la universitat per veure com se succeïen els fets, però, sorprenentment, només m'he pogut saltar vint minuts de classe. Els que ha trigat la brigada de neteja de pintades, aquells que ens esborren les vindicacions populars anònimes. La ràpida actuació de la Guàrdia Urbana és fruit d'alguna mena de missió essencial o, potser, fruit del nerviosisme del polític de torn que dona les ordres. En el cas de la zona que ens ocupa, és el Districte de Ciutat Vella, encarregat del control de la Guàrdia Urbana. Potser la regidora Mercè Homs, després de patir, ahir, el pes de tot un barri i part de la ciutat en la seva persona. Creure's a si mateixa; que sempre tindrà la raó. Treure's del cap la culpa esborrant les vindicacions, els retrats o les obres d'art que, com malsos, li haurien de passar pel cap abans d'anar a dormir cada dia. ◀

Bertran Cazorla

@bcr_

Obviar. Silenciar. Negar. Mentir. I, finalment, si no hi ha més remei, intentar fer veure que és una anècdota. No té gaire més elements, el manual bàsic del conseller d'Interior, davant de tots els escàndols que han esquitxat la policia catalana darrerament. És un cas puntual. No hem de generalitzar. I el recurs estrella del llenguatge figurat: les pomes podrides. Quatre pomes podrides no poden embrutar un cos format per 16.500 abnegades funcionàries, resa el rosari habitual del conseller i la claca tertuliana que l'envolta.

Però, de pomes podrides, res. Cap. Ni un ni una de sola de les 16.500 agents que esgrimeixen aquestes Raholes habituals ha aixecat la veu per denunciar qualsevol d'aquests casos o oferir-se a esclarir-los. És massa demanar un acte d'heroïcitat individual, es podria al·legar. Però un acte individual és l'únic que es pot reclamar, ja; perquè les organitzacions de treballadores del cos (entre elles, per cert, una organització que, encara ara, continua confederada a CCOO) han destacat per un corporativisme que confon la defensa de la seva professió amb l'encobriment dels qui l'exerceixen malament.

No cal aïllar pomes podrides. Cal mirar bé el cistell: té alguna cosa que fa que s'hi podreixin. ◀

COM S'HA FET

La setmana passada ens vam oblidar de comentar la presència d'un coordinador de la secció Barri Internet a l'assemblea ordinària del col·lectiu. Com que aquesta secció versa sobre Internet, la coordinació sempre s'ha exercit de manera virtual i virtuosa. Per aquest motiu, és d'agrair que l'Hibai ens visités el dilluns 28 d'octubre i ens honorés amb unes paraules, cara a cara. Ens va explicar la situació de la secció, ens va explicar que la Gala deixa la coordinació -gràcies pel que has aportat i fins aviat, companya- i va anunciar canvis a la secció. D'altra banda, continuem intentant millorar el funcionament del col·lectiu. Aquesta setmana, a l'assemblea del dilluns, es va veure la necessitat

d'optimitzar el temps de l'assemblea per fer-la més eficient, ja que sovint pateix una forta saturació de temes. Es planteja escollir una moderadora al principi de cada assemblea, repassar molt breument l'acta anterior i limitar el temps dedicat als temes de gestió a una hora. Sempre estem en procés de canvi, millora i adaptació a la realitat, ja que cada cop tenim més feina. En aquest sentit, moltes de les converses sempre arriben al punt de coincidir que el que ens cal per millorar el projecte és més gent. Així doncs, ja ho sabem, si teniu ganes de col·laborar, no us ho penseu dues vegades; ens cal gent per tota mena de tasques. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ KNY SMILE

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Depòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LICÈNCIA CREATIVE COMMONS

Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

- Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
- No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
- Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, Califòrnia 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribuicio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

Font **Així està el pati** Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Adrián Crespo i Isa Benítez **Quaderns d'Illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig, Mireia Chavarria i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hibai Arbide i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS i DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Téllez, Sergio Espin i Núria Ribes

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Marc

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDÀ: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 5

MIRALLS

Ricardo Hermida, 'Sr. Plástiko':

“El futur del còmic social també passa per proposar alternatives”
pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

El turisme rural comunitari de l'Amèrica Llatina busca aliances a Catalunya
pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lustració 170

DIRECTA 337
6 de novembre de 2013

FOTOGRAFIA:
Sebastian Wilke

A FONTS | ALEMANYA: MODEL DE MEMÒRIA HISTÒRICA?

Crims nazis: memòria incompleta

Al llarg de les darreres dues dècades, el debat sobre la memòria històrica ha anat guanyant pes en el si de la societat catalana i espanyola. Davant les deficiències de les polítiques públiques en aquesta matèria, sovint s'esmenta la memòria sobre els crims del nazisme duta a terme a Alemanya com un exemple a seguir per part de les institucions públiques de l'Estat espanyol. Però, rere l'aparença d'una tolerància zero davant de qualsevol reivindicació del règim nazi, la política alemanya en aquesta matèria amaga mancances molt importants.

Àngel Ferrero (Berlín)
afons@directa.cat

Quan es parla de memòria històrica a l'Estat espanyol, s'acostuma a mencionar el cas alemany com a exemplar. S'acostuma a destacar, per exemple, que l'exhibició pública de “símbols d'organitzacions anticonstitucionals” –insígnies, banderes, uniformes, eslògans i formes de salutació– està castigada per l'article 86 del Codi Penal (§86 StGB) amb penes de fins a tres anys de presó. Tot i que les formacions més afectades són les hereves del Partit Nazi, cal recordar que l'article també s'aplicà al Partit Comunista alemany a l'Alemanya occidental –prohibit el 1956– i a la seva organització juvenil, la Freie Deutsche Jugend (Joventut Lliure Alemanya). Pel que fa al neofeixisme, l'article s'aplica a les insígnies –la creu gammada, la creu celta, l'emblema de les SA i totes les insígnies de les SS i les seves organitzacions–, les diverses banderes del Tercer Reich i els seus eslògans –“Heil Hitler”, “Sieg Heil”, “Meine Ehre heißt Treue” (El meu honor, la lleialtat, lema de les SS)–, la salutació feixista i fins i tot algunes cançons (“Horst-Wessel-Lied”, l'himne del Partit Nazi, o “Vorwärts, Vorwärts! Schmettern die hellen Fanfaren”, l'himne de les Joventuts hitlerianes).

L'objectiu d'aquesta llei és privar les organitzacions nazis de la presència pública necessària per al seu creixement, però, no obstant això, la seva utilitat és discutida. Per una banda, les

organitzacions neofeixistes han demostrat sobrerament la seva capacitat de reinvençió –també en l'àmbit propagandístic, amb l'aparició de nous símbols i codis visuals–, fet que subratlla el seu caràcter superficial, ja que no elimina el substrat social del qual s'alimenta el feixisme. A més, una de les conseqüències indirectes de la llei és l'obstaculització de la llibertat religiosa dels col·lectius budistes i hindús, ja que els nazis van adoptar el símbol de l'esvàstica afirmant que l'ascendència

A Alemanya, hi ha una proliferació escultòrica en memòria de les víctimes del nazisme, però les mesures efectives de reparació són poques

de la raça ària provenia de l'Índia. Els cartells cinematogràfics de pel·lícules ambientades a la Segona Guerra Mundial s'han de modificar per ajustar-se a la llei –un dels casos més recents ha estat el d'*Inglorious Basterds* (Quentin Tarantino, 2009)–, el polèmic artista Jonathan Meese va ser processat recentment després de fer la salutació feixista fora d'un recinte cultural i fins i tot ha servit, irònicament, per multar diversos militants antifeixistes per fer servir l'esvàstica dins el senyal de prohibició.

Tots els generals, oficials i sots oficials del nou exèrcit alemany provenien de la Wehrmacht i de les Waffen-SS

Chris Turner

Una altra de les coses que crida l'atenció del visitant és la quantitat de monuments i plaques en memòria de les víctimes del nazisme. Aquesta proliferació escultòrica, però, no hauria d'enganyar el públic, ja que és l'equivalent social d'allò que la psicoanàlisi anomena "externalització": un mecanisme de defensa psicològic consistent a projectar la culpa pròpia al món físic per evitar assumir-la. Més enllà de la "inflació de monuments" que ha criticat recentment l'historiador Wolfgang Wippermann, convé preguntar-se quin és el veritable estat de la memòria històrica a Alemanya. A l'edició digital de la DIRECTA, ja vam tenir l'oportunitat de veure les mentides i la doble moral del govern alemany durant la commemoració de l'aixecament de Sobibór ("70 anys de l'aixecament de Sobibór: memòria i polèmica", 22/10/2013), però aquest no és, ni de bon tros, l'únic cas.

Grècia i les reparacions de guerra

El 13 i el 14 de setembre de 1943, la Wehrmacht (nom que es va donar a les forces armades alemanyes entre el 1935 i el 1945) assassinà més de 500 homes de les províncies Viannos i Ierapetra, a l'illa de Creta, en revenja per un atac dels partisans. El responsable de l'ordre, el general Friedrich-Wilhelm Müller, fou jutjat per aquest i altres crims de guerra a Grècia i executat el 1947. A Alemanya, ningú no va ser jutjat i l'Estat no ha pagat mai les reparacions de guerra corresponents. A les commemoracions de l'Holocaust de Viannos, no hi va acudir cap representant oficial del govern alemany.

El 13 de desembre de 1943, les tropes d'ocupació alemanyes van cometre

un dels pitjors crims de guerra de la Segona Guerra Mundial a Kalavryta. En assabentar-se de la mort de 78 soldats de la Wehrmacht a mans dels partisans molt a prop d'aquest municipi, el general Karl von Le Suire ordenà l'extermini de tota la població masculina de Kalavryta. Les tropes alemanyes van incendiar llars i monestirs per tota la regió –més de mil només a Kalavryta– i van executar més de 700 persones, incloent-hi dones i mainada. El monestir d'Agia Lavra, on va començar la Guerra d'Independència, fou cremat i 28 municipis van ser esborrats del mapa. Alemanya mai no ha pagat reparacions de guerra. El 18 d'abril, l'aleshores president d'Alemanya, Johannes Rau, visità la ciutat per expressar el seu condol, però no acceptà la responsabilitat de l'Estat alemany i evità referir-se a les reparacions.

El govern alemany es nega a pagar compensacions econòmiques a persones que van patir la repressió nazi

A Distomo, el 10 de juny de 1944, les SS van assassinar 214 homes, dones i canalla en venjança per un atac dels partisans. Segons les supervivents, els soldats van assassinar nadons al bressol a cops de baioneta, apunyalaren dones embarassades i decapitaren públicament el sacerdot del municipi. Alemanya no ha pagat mai reparacions a les famílies per aquest crim de guerra i fins

Memorial a Amiras, que commemora la destrucció de diverses aldees al sud de Creta

Marc Ryckaer

i tot ha obstaculitzat tots els processos legals que s'han iniciat. El 30 d'octubre de 1997, un tribunal grec sentencià a favor d'una demanda de quatre familiars de les víctimes i exigí 28 milions d'euros a l'Estat alemany. La sentència fou confirmada pel Tribunal Superior de Grècia el maig de 2000, però no es feu efectiva, perquè qualsevol sentència contra un Estat sobirà necessita el consentiment del Ministeri de Justícia i aquest no el concedí, sota el xantatge econòmic de Berlín. Quan les demandants van intentar portar el cas a Alemanya, fou rebutjat per totes les instàncies. El 2008, un tribunal italià al qual van recórrer les demandants sentència que reberen, com a compensació, la Villa Menaggio, un edifici situat

al llac Como que és propietat d'una agència estatal alemanya. La reacció alemanya no es feu esperar: el govern de Merkel va recórrer la sentència al Tribunal Internacional de l'Haia el desembre de 2008 i denuncià el govern italià per violar la sobirania alemanya. Després d'un estira-i-arroña, l'Haia emeté la sentència definitiva el 2012, a favor d'Alemanya i en contra de Grècia i Itàlia. Alemanya recuperà la seva vila i continuà sense pagar les reparacions.

El cas de les preses soviètiques

Durant l'última sessió parlamentària de la legislatura, la coalició de govern alemanya, conservadora i liberal, votà en contra d'una moció de socialdemòcrates i verds per oferir una reparació

econòmica simbòlica de 2.500 euros a les preses soviètiques als camps de concentració nazis. Segons el socialdemòcrata Stefan Schwartze, un dels impulsors de la moció, a les preses soviètiques se'ls va negar la protecció de la Convenció de Ginebra, però van ser víctimes de les mateixes condicions que la resta d'internes i, per tant, també són víctimes de l'holocaust. Ulla Jelpke, de Die Linke, proposà augmentar la quantia i incloure també el col·lectiu partisà. Conservadors i liberals van equiparar l'URSS i Alemanya com a "règims totalitaris". Manfred Kolbe, de la CDU, despatxà la qüestió afirmant que l'URSS també va cometre crims de guerra i va maltractar presoners alemanys. Holger Krester, de l'FDP, relativitzà el cas: els abusos contra els presos de l'Exèrcit Roig "només van ser una de les nombroses violacions dels drets humans que van cometre tots dos bàndols".

Als camps de concentració nazis, s'hi internaren 5,7 milions de soldats soviètics, 3,3 milions dels quals van ser executats o van morir a conseqüència dels treballs forçats i la fam, per congelació o de diverses malalties. Als presos de l'Exèrcit Roig, no els aplicaren la Convenció de Ginebra. Considerats com a "subhumans", van rebre el mateix tracte que la gent jueva. L'objectiu del règim era l'extermini de la població soviètica per repoblar el territori amb ciutadanes alemanyes.

Un exèrcit nou amb els nazis de sempre

Un any després de la fundació de la República Federal d'Alemanya, el canceller Konrad Adenauer ordenà secretament al general Gerhard von Schwerin la reconstrucció de l'exèrcit alemany. El govern de l'Alemanya occidental s'havia negat a reconèixer l'Acord de Potsdam, firmat per les potències ocupants —els EUA, el Regne Unit i la Unió Soviètica— per a la reconstrucció d'Alemanya, el tercer article del qual demanava "el desarmament i la desmilitarització completa d'Alemanya i l'eliminació o el control de tota la indús-

IL·LUSTRACIÓ:
Pere Tubert

tria alemanya que pugui ser emprada per a la producció militar", a més de la dissolució de les forces armades, les acadèmies militars, les organitzacions de veterans de guerra i altres associacions per prevenir qualsevol rebrot del militarisme. La seva fundació fou tolerada més tard, d'acord amb la lògica de la guerra freda.

Després de dotze anys de nacional-socialisme, el nou Bundeswehr construï el seu propi mite fundacional fent derivar la seva legitimitat dels militars de l'anomenat *complot del 20 de juliol*, que van intentar posar fi a la vida de Hitler el 1944. La realitat, però, és que tots els seus generals, oficials i sotsoficials provenien de la Wehrmacht i de les Waffen-SS. Trenta-un dels trenta-vuit generals que van fundar el Bundeswehr havien estat membres de l'Estat Major de la Wehrmacht i, fins a

la segona meitat dels seixanta, els almiralls i els generals de l'exèrcit alemany eren oficials d'alt rang de la Wehrmacht i cap ni un de la resistència contra Hitler. De 14.900 oficials que pertanyien al Bundeswehr el 1959, 12.360 tenien el mateix càrrec durant el nazisme: cap d'ells no va ser degradat. El seu organitzador, von Schwerin, fou general de les tropes cuirassades de la Wehrmacht i, sota el seu comandament, durant la campanya del Somme, les tropes van assassinar 100 soldats africans de la companyia Tirailleurs Sénégalais de l'exèrcit francès després que aquestos es rendissin i entreguessin les seves armes, un crim de guerra evident. Von Schwerin també va participar a la campanya d'extermini del front oriental, al setge de Leningrad i a la batalla de Stalingrad.

fins el 2009, els llibres d'instrucció del Bundeswehr inclouen cites de Paul Karl Schmidt, un dels principals responsables polítics dels pogroms contra el poble jueu a l'Alemanya nazi com a cap de premsa del Ministeri d'Affers Exteriors nacionalsocialista.

Relativisme i revisionisme

Sota mesures purament cosmètiques, les generacions més joves van perdre la consciència del paper d'Alemanya durant la Segona Guerra Mundial a mesura que s'allunya en el temps, un fenomen que fins i tot és saludat positivament per la premsa com a part de la "normalització" del país. Sota la tesi del "totalitarisme", s'igualava nazisme i comunisme, però poques vegues mencionen que un dels pares d'aquesta tesi fou Paul Hasser, un oficial de les SS jutjat a Nuremberg, que durant la postguerra defensà que els soldats nazis —i hi incloua les SS, un cos paramilitar— "van ser soldats com la resta". A la premsa, l'exèrcit soviètic sovint es presenta com un "exèrcit d'ocupació" —fins i tot durant els anys de guerra— i, a diferència dels països que van formar part de la Unió Soviètica, el 9 de maig —la matinada que l'Alemanya nazi signà la seva capitulació incondicional el 1945— no és festiu més enllà de l'Estat federat de Mecklenburg-Pomerània Occidental. La llista podria continuar, però la prova més demolidora de la desmemòria històrica la proporcionarà —qui si no?— el diari *Bild*, el més venut de tot Alemanya, que el 19 de març va treure en portada una foto de soldats de la Wehrmacht acompanyada del titular: "De veritat, van ser tan dolents els soldats alemanys?".

El Bundeswehr va homenatjar unitats militars que havien comès crims de guerra

Avui dia, moltes de les casernes, unitats i vaixells de guerra de l'exèrcit alemany continuen portant noms de militars de la Wehrmacht. Un reportatge de la televisió pública alemanya va descobrir que, en diversos actes públics del Bundeswehr, es dipositen corones de flors a unitats de la Wehrmacht que van cometre crims de guerra, com la Panzergrenadier Division Großdeutschland o la Panzerkorps Feldherrnhalle. Veterans de les SS assisteixen a aquestos actes amb la complicitat dels militars i interpreten públicament els seus himnes. L'historiador Detlef Bald descobrí que,

El diari *Bild* es preguntava, a la portada del 19 març de 2013: "De veritat, van ser tan dolents els soldats alemanys?"

Ricardo Hermida, ‘Sr. Plástiko’: “El futur del còmic social també pas

Sense tancar-se a cap gènere que pugui tenir una expressió al món del còmic, la passió pel dibuix i el compromís amb la gent de baix i a l'esquerra es destil·len amb generositat a les nombroses vinyetes i il·lustracions que ha publicat Ricardo Hermida, més conegut com a Sr. Plástiko. Donen fe d'aquesta afirmació nombrosos llibres, samarretes, pàgines web i mitjans de comunicació, com l'*Ara*, *El Triangle*, *El Periódico de Catalunya*, *Diagonal*, *Carrer*, la publicació *Crisi* -finançada amb les accions contra els bancs d'Enric Duran- o les pàgines d'aquest setmanari. Amb les úniques armes d'un traç amable i una retòrica mordaç, fa anys que aquest dibuixant gadità (1980) dispara contra tot allò que grinyola a la societat.

Ramón Samblas
entrevista@directa.cat

Quan et vas iniciar en el món de la il·lustració?

Ja de petit, per tenir-me entretingut, em donaven un tros de paper i un llapis. També veia que el meu avi pintava i, a mi, em picava aquesta curiositat. A l'institut, vaig il·lustrar algunes revistes que tenien contingut social i de protesta, on parlàvem de la problemàtica de l'institut. Eren *fanzines* que es feien des de l'àmbit de l'institut. Un d'ells es deia *El Bati-burrillo* perquè hi havia una mica de tot. A partir d'aquella època, ja volia dedicar-m'hi professionalment i vaig venir a Barcelona a estudiar.

Des de fa un temps, també imparteixes tallers de dibuix per a la mainada. Per què creus que, majoritàriament, el dibuix es considera una activitat infantil i, quan la gent madura, acaba deixant-la?

La creativitat no es valora, la gent que fa activitats creatives sempre ha estat titllada d'excèntrica; t'intenten dir que hi ha coses més útils a fer que no pas el dibuix, però jo crec que

“Els còmics han d'actuar com una espurna que encengui les ganes d'explorar, aprendre i anar més enllà que tenim tots”

és el primer llenguatge que aprenem. Sovint, els nens petits, abans d'aprendre a escriure les paraules, ja saben dibuixar una casa, un sol... Les lletres, sense anar més lluny, vénen de les runes, que no eren més que dibuixos d'interpretacions naturals. El dibuix és una cosa molt important. Mitjançant el dibuix, et pots comunicar a qualsevol lloc. És una bona eina i, a més, la creativitat serveix per canalitzar els senti-

ments de les persones. Pot ajudar a treure'ns de sobre tot l'estrès i a no acabar bojós perduts.

Quan vas començar a signar els dibuixos com a Sr. Plástiko i a utilitzar el dibuix com a eina de protesta?
L'humor o el terror són gèneres que també m'agraden. Els primers dibuixos, els feia per a revistes compromeses, alguns sindicats, cartells de manifestacions... però també cartells per a amics o el club de rol i coses així, de *frikis*. Però, en aquells temps, ja llegia Azagra, revistes com *El Vibora*, *Makoki*, *Creepy*, *Zona 84*... A totes aquestes publicacions, sempre hi trobaves terror, crítica i tot era molt *underground*. Parlaven de sexe, de drogues... De coses que, quan les escoltes als quinze anys, *flipes*. Azagra és un dels dibuixants que més seguia i admirava quan vaig comen-

çar. Després, amb el temps, ens hem conegut i som amics. Pàgines que feia com la del *Pedro Pico & Pico Vena* m'han marcat molt, totes les mogudes acabaven reflectides allà i s'aprenia molt sobre música. El nom de Sr. Plástiko ve per un professor de dibuix que tenia a l'escola d'art, que deia que vestia de manera "plàstica", que volia dir que vestia malament i *hortera*. D'aquella situació, en vam treure un personatge de còmic que es deia Senyor Plástico... i així m'ha quedat.

A d'altres països, veiem que les escriptores o les dibuixants s'organitzen en sindicats. Com us organitzeu les dibuixants aquí?

Doncs força malament. Fa poc, vam fer unes trobades entre diversos dibuixants per intentar consensuar i publicar un

...ssa per proposar alternatives”

tarifes que ens apliquen varien molt d'un lloc a un altre. Durant els anys de la bonança econòmica, hi havia alguns pocs dibuixants que potser sí que cobraven massa, però ara tots cobrem poc i malament; el preu de la vinyeta o la pàgina cada vegada baixa més. Cada cop intenten escanyar-nos més, excepte algunes revistes grans, que ja tenen unes taules establertes. Però ara, molts projectes que comencen no poden assumir el cost dels il·lustradors. Hi ha molts mitjans que, com que han de reduir plantilles, també fan fora dibuixants... La cosa està molt malament.

Actualment, les grans editorials del còmic han desaparegut.

Aquí no hi ha un model d'indústria del còmic com a França. Allà, s'intenta convertir la cultura en un negoci. Això és trist, però, com a mínim, amb aquest sistema imperfecte, possibiliten que es publiquin còmics d'autor. Llavors, trobes que hi ha mercats de còmic *underground*, per a adolescents, per a mestresses de casa i especialitzats en determinats col·lectius de la societat. No fa gaire, el dibuixant Juanjo Guarnido va rebre el premi Eisner de la Comicon de San Diego pel còmic de gènere negre *Black Sad*. Ràpidament, el Ministeri de Cultura del govern espanyol es va fer seu aquest premi dient que era fruit del talent del que ells anomenen *marca Espanya*. Molts dibuixants van publicar un comunicat on, en poques paraules, deien que ni *marca Espanya* ni hòsties, que aquesta obra, fins que no es va portar a França, no s'havia publicat.

“Mitjançant el còmic, també podem ensenyar mètodes d'autodefensa davant els abusos del sistema com la desobediència, les col·lectivitzacions, etc...”

Estàs molt vinculat a l'organització del Saló de Còmic Social, que entre el 24 i el 27 d'octubre va celebrar la seva quarta edició. Creus que hi ha un interès creixent en el còmic social com a eina de denúncia?

Cada cop hi ha més publicacions de còmic social, però crec que es publica poca cosa de dibuixants locals. Tot i així, han sortit còmics molt elaborats, com el de Palestina de Joe Sacco. Hi ha gent que compra i llegeix aquest còmic per desentrellar tot l'afer de Palestina. Mitjançant el còmic, es pot donar veu a històries i fets que no tenen cabuda en altres mitjans. El còmic és més barat que els mitjans audiovisuals. A vegades, també ens trobem que, als mitjans minoritaris com el còmic –i que no estiguin controlats pels grans grups editorials–, hi pot haver històries força interessants. Per exemple, el tema de Palestina i Israel és més ben tractat a còmics com el de Joe Sacco que no pas a molts diaris. Pel que fa al Saló del Còmic Social, podem dir que ha evolucionat com imaginàvem. Nosaltres volíem crear un espai de trobada entre el còmic i els moviments socials. Mitjançant aquest espai, podem dir a molta gent que mai no ha agafat un còmic o que fa anys que no en toca que és un mitjà excel·lent per accedir al coneixement, que és possible informar-se i saber sobre lluites socials a través dels còmics. Considerem que veure algú que compra un còmic per primera vegada és un èxit. També creiem que el Saló del Còmic Social és una iniciativa popular gratuïta a través de la qual reivindi-

quem espais públics com la Biblioteca municipal de Santa Coloma de Gramenet per a la difusió del còmic. Els còmics han d'actuar com una espurna que encengui les ganes d'explorar, aprendre i anar més enllà que tenim tots.

Sempre parlem del còmic social com a gènere de denúncia, creus que també es poden mostrar alternatives mitjançant el còmic?

El futur del còmic social passa per proposar alternatives, a banda de denunciar injustícies. Majoritàriament, el còmic social que s'ha fet fins ara era de denúncia. També n'hi havia que parlaven de com organitzar-se. Hi havia un còmic que es deia *La Comuna*, editat per Las Ovejas Rojas, que parlava d'una experiència de vida en comú en un entorn agrari a França durant els anys setanta. És una obra molt realista i tracta tota la vida des de l'inici fins al final d'aquesta comuna; també explica per què s'acaba. És un còmic molt curiós perquè explica la trajectòria d'una experiència que es va constituir com a societat alternativa al capitalisme i va durar prop de disset anys. No han estat les úniques experiències de lluita reflectides als còmics. Els *iaioflautes* també van publicar un còmic on explicaven la seva lluita i com s'organitzaven. És a dir, no només la denúncia, sinó l'organització d'aquesta denúncia. Avui dia, tots sabem que els polítics i els bancs ens roben, que la policia ens pega i que el jutge sovint està comprat, però no sabem com defensar-nos de tot el que està passant. Mitjançant el còmic, també podem ensenyar mètodes d'autodefensa davant els abusos del sistema com la desobediència, les col·lectivitzacions, etc... Bàsicament, perquè és una cosa que entra pels ulls i no és una *paragrafada*.

FOTOGRAFIES: Robert Bonet

comunicat per reivindicar uns preus mínims... i ja ens vam trobar que ens deien que no tothom hi donaria suport i que no podíem fer-ho. El problema és que tenim un ofici força gremial i cadascú té la seva pròpia ètica. Hi ha gent que és ferma, però n'hi ha d'altra que no. De fet, hi ha molta gent que comença que treballa de franc. Jo no ho veig malament i, força sovint, faig coses per a molts col·lectius i publicacions petites, però hi ha mitjans per als quals això no es pot fer. Fa poc, *La Vanguardia* demanava dibuixants per a les seves pàgines, tot i que és un mitjà que pertany a un grup mediàtic gegant i té molts recursos per anar demanant feina gratuïta... Jo crec que així degenerem l'ofici. Ens hem de syndicar. Ho hem parlat, però no sé quan començarem a fer-ho com a professió artística ni si els que dibuixem ara ho farem, però s'ha d'acabar fent. Estem desprotegits; les

El turisme rural comunitari de l'Amèrica Llatina busca aliances a Catalunya

Entre el 20 i el 29 d'octubre, Catalunya ha acollit una trobada promoguda per l'organització Alba Sud, que ha aplegat representants de tour-operadores comunitàries del Salvador, Nicaragua, Costa Rica, el Brasil, l'Argentina, Xile, el Perú i Bolívia. Sota el títol 'La comercialització del turisme rural comunitari a Amèrica Llatina', la iniciativa s'ha dedicat a promoure l'intercanvi d'experiències i enfortir els vincles comercials entre operadores de turisme comunitari llatinoamericanes i agències de turisme a Catalunya.

Ernest Cañada i Mariona Ortiz
quadernsdillacruea@setmanaridirecta.cat

Els darrers anys, moltes iniciatives comunitàries han fet esforços importants per millorar les seves infraestructures i formar-se per dur a terme una activitat turística. Però els resultats no sempre han estat recixits. Una de les dificultats principals per a aquestes experiències és aconseguir prou flux de visitants per compensar econòmicament les inversions. Tot i així, també és cert que nombroses organitzacions camperoles i indígenes estan aconseguint complementar i ampliar els seus ingressos a través del turisme, tal com van detallar les representants de les vuit tour-operadores participants a la trobada que es va fer a la Casa de Cultura de Sant Cugat del Vallès el dilluns 21 d'octubre.

La comercialització, peça clau

Hi ha comunitats i cooperatives que han aconseguit vendre la seva oferta directament, tant a la població dels seus països com a estrangeres que s'hi troben de visita. En aquest sentit, Flora Acevedo, professora de la carrera de Turisme Sostenible de la Universitat Autònoma de Nicaragua (UNAN-Managua) i representant de la tour-operadora Exode-Nicaragua, va insistir que no s'ha de perdre de vista la importància del mercat nacional per a la consolidació del turisme rural comunitari (TRC). Perquè "és una clientela propera,

que pot venir durant bona part de l'any i que pot establir relacions de complicitat amb moltes iniciatives, comprant-los les seves produccions, a més de fer turisme", va explicar.

En d'altres casos, les comunitats camperoles o indígenes han intentat arribar a acords amb tour-operadores o agències convencionals. El principi no ha estat fàcil, arran del funcionament de moltes empreses privades –que no respecten els acords i les maneres de funcionar de les comunitats– o perquè no veuen la singularitat d'aquesta oferta i no saben com vendre-la a la seva clientela. O, també, per les dificultats logístiques d'alguns projectes

Un dels pilars d'aquest tipus de turisme és la voluntat de control de l'activitat per part de les comunitats

de TRC que tenen un accés difícil o molt car. Sigui com sigui, per consolidar la comercialització d'aquest tipus d'oferta comunitària, ha calgut disposar d'estructures comercials pròpies o aliances estables amb algunes empreses de confiança.

A alguns països, les xarxes de coordinació de diferents iniciatives comunitàries han jugat un paper protagonista en la posada en marxa de noves formes de comercialització. És el cas, per exemple, de la Red Tusoco, de Bolívia, tal com va explicar el seu coor-

dinador, Sandro Saravia. A d'altres països, les necessitats de la gestió quotidiana del turisme han dut les comunitats a crear les seves pròpies empreses, que són autònomes en la gestió, però estan sota el control estratègic d'algun grup. És el cas de l'empresa Runa Tupari, de l'Equador, vinculada a la Unió d'Organitzacions Camperoles Indígenes de Cotacachi (UNORCAC). Christian Garzón explicava que "aquesta divisió d'estructures, sempre sota control polític de l'UNORCAC", els havia permès "créixer i incrementar el volum de vendes". Un altre tipus de comercialització és el que han dut a terme algunes ONG, que han assumit les tasques de comercialització del TRC com a part de les seves funcions. És el cas de Travolution a Xile, com va relatar el seu responsable comercial José Gerstle. Finalment, a d'altres indrets, les comunitats organitzades han pogut construir aliances amb empreses privades, amb les quals han establert relacions de confiança i poden treballar a llarg termini. Això passa, per exemple, al Salvador, on la tour-operadora familiar Toururales ha establert una aliança amb la Mesa Nacional de TRC

d'aquest país i s'encarrega d'organitzar circuits turístics involucrant diverses iniciatives, explica Roxana Flamenco, la seva propietària.

Una aposta pel control comunitari

Durant les presentacions públiques de les diferents tour-operadores llatinoamericanes, va quedar clar que el concepte de turisme comunitari comú a totes les experiències inclou com a pilars fonamentals la voluntat de control de l'activitat turística per part de les comunitats, que s'organitzen de maneres diverses segons els llocs, i la preservació de la seva riquesa natural i cultural. "El TRC ha ajudat les poblacions a tenir un control efectiu sobre el territori i sobre els recursos", valorava Rosa Maria Martins, de Red TUCUM, Brasil. "Molta gent es veia obligada a vendre les terres per la pressió de les grans empreses i per la dificultat de guanyar-se la vida només amb una activitat productiva".

Amb les iniciatives de TRC, d'una banda, s'ha aconseguit diversificar les activitats productives i complementar els ingressos tradicionals vinculats a l'agricultura, la ramaderia, la pesca, l'ar-

tesania o la gestió forestal i, de l'altra, s'està estenent un model que procura explotar els recursos buscant la sostenibilitat i la cura de l'entorn. Com explicava Madelyn Castro, representant de l'organització costa-riquenya Actuar: "Els projectes de turisme rural comunitari sorgeixen de la necessitat de generar alternatives per sobreviure en contextos de pobresa, però sempre són una activitat complementària a les altres activitats quotidianes del camp. És el turisme qui s'adapta a l'entorn i no l'entorn que canvia a causa del turisme".

D'altra banda, les poblacions han desenvolupat una consciència mediambiental més forta i també han començat a desenvolupar alternatives més justes davant el model de desenvolupament actual. Així doncs, "la majoria de projectes reinverteixen els guanys en benefici de la comunitat i estan enfortint el teixit social i el capital humà", explicava Sandro Sanabria, de la xarxa TUSOCO de Bolívia. La formació tècnica i política també és present a molts dels projectes de TRC com una manera d'augmentar la qualitat del producte que ofereixen, però també de donar formació a la població

local. Això, sumat a la revaloració de la cultura pròpia, ha comportat un augment de l'autoestima individual i col·lectiva. És especialment rellevant l'impuls que ha donat el TRC a la millora de les condicions de vida de les dones, "que són les que, principalment, sostenen aquest tipus de projectes i més se'n beneficien", tal com va argumentar Flora Acevedo.

Per consolidar la comercialització d'oferta comunitària, ha calgut disposar d'estructures comercials pròpies o aliances estables amb algunes empreses

Un dels grans atractius d'aquest tipus d'oferta és que les visitants poden conèixer, de la mà de la gent que viu i treballa a les zones rurals, els entorns naturals, les feines quotidianes a què es dediquen, les diferents expressions culturals. O bé poden accedir a indrets poc freqüentats,

lluny de l'oferta tradicional. A més, la turista sap que bona part de les seves despeses es queden a la població i, per tant, els ingressos es redistribueixen molt més que amb les ofertes tradicionals. Christian Garzón, gerent de l'empresa comunitària Runa Tupari, de l'Equador, explicava clarament aquesta voluntat d'ampliar el nombre de persones que se'n beneficien quan defensava la idea "que els turistes no es concentrin a unes poques comunitats i cases, sinó que molt pocs turistes es distribueixin cada vegada a més llocs", fet que evitaria que aquesta via de diversificació econòmica quedés en poques mans.

La necessitat de clarificar

Durant les jornades que es van fer a Sant Cugat, un membre del públic va qüestionar si no hi havia massa semblances entre aquestes formes de fer turisme i les accions solidàries i si no calia més clarificació. És cert que, tradicionalment, algunes ONG europees i nord-americanes han organitzat viatges solidaris per conèixer i visitar

A la trobada que es va fer a la Casa de Cultura de Sant Cugat del Vallès, hi van participar vuit tour-operadores comunitàries

- Robert Bonet

comunitats rurals de l'Amèrica Llatina com a forma de sensibilització i expressió de compromís amb elles. Sense negar-ne la importància, o la de diverses formes de voluntariat, que entre altres coses també han ajudat les comunitats a formar-se en l'atenció a les seves visitants, les participants de la trobada van coincidir a valorar que la construcció d'alternatives econòmiques que ajudin a diversificar els ingressos de les famílies rurals no pot dependre d'aquest tipus de propostes, que inevitablement són molt petites. Per altra banda, Roxana Flamenca, gestora de Toururales, afirmava que "no es pot ser subjecte permanent de la solidaritat d'altres". Per tant, si algunes comunitats adopten aquesta via econòmica no pot ser venent pobresa, sinó sobre la base d'una oferta interessant i atractiva en si mateixa. I això implica assumir el repte de construir estructures comercials que puguin generar alternatives econòmiques reals, sense que les comunitats perdin capacitat de control sobre aquesta activitat.

Ampliant vincles a Catalunya

Un dels objectius de la trobada de tour-operadores comunitàries ha estat enfortir els llaços comercials dels projectes de turisme rural comunitari amb agències de Catalunya, tal com han fet a d'altres països com Alemanya, Holanda, Anglaterra o França. Per facilitar-ho, el dia 25 d'octubre es va organitzar un *workshop* a l'Escola de Turisme i Hoteleria de Barcelona (CETT) -promogut per Alba Sud, la Unió Catalana d'Agències Especialitzades (UCAVE) i el mateix CETT-, que va comptar amb l'assistència de catorze agències, majoritàriament de petites dimensions.

La trobada també ha servit perquè les estudiants de turisme del CETT i de l'IES Escola

d'Hoteleria i Turisme de Barcelona coneguessin com funciona el TRC i com s'ho fan les comunitats per incorporar aquest nou tipus de servei entre les activitats econòmiques tradicionals. Així mateix, s'han establert canals perquè estudiants del CETT puguin fer pràctiques o els seus treballs de final de carrera amb les tour-operadores comunitàries llatinoamericanes.

Finalment, la visita a diferents entitats, ajuntaments i empreses d'arreu de Catalunya (Sant Cugat, Granollers, Olot, Sant Sadurn d'Anoia o el Vendrell) ha permès establir una sèrie de complicitats amb professionals que poden assessorar i enfortir la capacitat de comercialització del TRC.

Desigualtat provocada

FOTOGRAFIA: Olmo Calvo

Als Països Catalans, la diferència entre rics i pobres va dels 5.800 milions d'euros que ostenta el president de Mercadona, Juan Roig –un home que voldria que els seus treballadors adoptessin “la cultura de l’esforç” dels xinesos–, als 411 euros al mes que cobra un beneficiari de la renda mínima d’inserció. De les rendes més elevades, se’n fan rànquings –la de Roig és extreta de *Forbes*–, mentre que, en el cas contrari, prefereixen no pregonar la quantitat de ciutadans que ja no perceben cap ingrés. Gent que es veu obligada a empassar-se la vergonya i a fer ruta per papereres i contenidors a la cerca de productes amb què alimentar-se o materials per malvendre i així subsistir. Una imatge que veiem diàriament i no només a les grans ciutats. Ara, també a les ciutats petites i fins i tot als pobles, malgrat que molts ciutadans girin l’esquena a una estampa que els provoca incomoditat i sacsejades de

consciència. Però és real i ben real. I el remei va més enllà de fer donatius de roba o menjar a Càrites. El darrer any, mentre l’atur juvenil ha superat el 50% i ja és considerat una emergència sanitària, els molt rics no han parat de créixer i ja són 402.000 els ciutadans de l’Estat espanyol que tenen un patrimoni superior al milió de dòlars, un 13% més que fa un any (!). Mentre tot això passa, a Catalunya, el govern de CiU ha impulsat “mesures de racionalització i revisió” destinades a regular el cobrament de la renda mínima, cosa que simplement es tradueix en la reducció del nombre de destinataris (4.521 persones van perdre la prestació el 2012), mentre la pobresa afecta cada cop més famílies. I endevinin què ve després. La ruta de la brossa. Per ciutats grans, ciutats petites i ara, també, pobles. Així, és clar que creix la desigualtat. I de forma induïda.

Sònia Bagudanch

RODA EL MÓN

14-15

El govern de Rafael Correa autoritza l'exploració del petroli de la reserva amazònica

16

El règim militar egipci ha destruït prop de 800 túnels per on s'introdueixen béns bàsics a la franja de Gaza

ALEMANYA // ELS MÈTODES DE REPRESSIÓ UTILITZATS A L'ANTIGA UNIÓ SOVIÈTICA PER DESACREDITAR LES PROTESTES REVIUEN A ALEMANYA

Internaments psiquiàtrics per fer callar dissidents

Àngel Ferrero i Roger Suso
Berlín

@angelferrero / @eurosuso

Un dels mètodes més coneguts per fer callar la dissidència a l'antiga Unió Soviètica era l'internament en un psiquiàtric, després d'un procés judicial injust acompanyat d'un qüestionable peritatge psicològic. La condemna complia, així, dues finalitats: la primera, deslegítimar i desacreditar la protesta de la persona acusada amb l'argument que les seves queixes són fruit d'un trastorn psicològic (habitualment una esquizofrènia paranoide) inexistents davant l'opinió pública; la segona, que la condemnada acabés perdent la raó efectivament al psiquiàtric, a conseqüència de l'aïllament, la medicació forçada -des de tranquil·litzants fins a electroxocs i injeccions d'insulina- i el contacte amb altres internes. La brutalitat de la *psikushka*, nom amb què es coneixia aquest mètode de repressió emprat per l'URSS i els països que copien el seu model, va tenir entre les seves víctimes més conegudes el poeta Joseph Brodsky, el matemàtic Alexander Esenin-Volpin o el neuròleg Vladímir Bukovski (un dels primers que va denunciar la pràctica) i va ser condemnada repetidament per Occident. Però, l'aparició recent de dos casos a Alemanya, on s'ha aplicat la mateixa pràctica, fa dubtar de la seva honestat.

ELS CASOS STEPHAN I BONK

L'arqueòleg Dennis Stephan, cap de Die Linke al consell municipal de Gießen (a l'Estat federat de Hessen) i membre de Pro-Asyl -una organització no governamental independent que defensa els drets de les persones migrants i sol·licitants d'asil-, va ser acusat, el mes d'octubre, per un tribunal de Gießen d'haver causat un incendi i condemnat a més de tres mesos d'internament forçat en un psiquiàtric. El procediment, segons diverses fonts, va estar ple d'irregularitats. L'advocat de Stephan, Thomas Sasc-

henbrecker, va declarar al diari *junge Welt* que l'informe psiquiàtric contra Stephan utilitzat com a prova per la fiscalia, que li diagnosticava una "esquizofrènia paranoide", es va fer sense que l'autor del text entrevistés el seu client. Aquest procediment extraordinari va ser justificat per la consulta dels arxius de la psicòloga habitual de Stephan, Andrea Jacob, que només li havia diagnosticat un episodi breu de psicosis com a resultat del consum de marihuana. Jacob ràpidament va desautoritzar els resultats de l'informe de la fiscalia i va afegir que l'acusació està inflada, ja que l'incendi -que es va produir al domicili de Stephan- en realitat el va causar la seva companya després de deixar una burilla mal apagada. Segons Saschenbrecker, rere la condemna, podria haver-hi motius polítics: a banda de la seva militància a ProAsyl, Stephan, que era crític tant amb socialdemòcrates com amb

L'informe psiquiàtric utilitzat com a prova es va fer sense entrevistar Dennis Stephan

conservadors, feia poc havia presentat una moció per fer públics els noms de totes les persones del consell municipal que van ser membres del Partit Nazi abans de 1945. Quan el diari va intentar contactar Stephan a la clínica on es trobava ingressat, va descobrir que el tribunal havia dictaminat la seva incomunicació completa -cap trucada de telèfon, cap visita, incloent-hi la de la seva psicòloga- fins al dia del judici, que es va celebrar el 28 d'octubre. El seu advocat també ha denunciat que s'ha privat Stephan del dret d'escollir el seu metge. Al judici a Gießen, Gustl Mollath, víctima d'una situació semblant a la de Stephan, va ser convidat com a observador.

La notícia del cas Stephan va coincidir amb l'internament a un recinte psiquiàtric decretat per a Julia Bonk, exdiputada per Die Linke al parlament de Saxònia. Bonk,

Julia Bonk, durant una protesta contra el polític de l'SPD Thilo Sarrazin a Dresden / DIE LINKE SACHSEN

que amb divuit anys va ser la diputada més jove del país i que, fins llavors, era considerada una jove promesa de la formació a aquest Estat de l'antic Est, havia estat objecte, els mesos anteriors, d'una intensa campanya de desprestigi per part del tabloide *Bild*, que, segons alguns mitjans, va contribuir al seu trastorn.

EL CAS MOLLATH

L'any 2006, Gustl Mollath va denunciar l'existència d'una xarxa de blanqueig de diners des d'Alemanya a Suïssa i, poc després, va ser internat en un psiquiàtric per càrrecs de violència domèstica. Després de denunciar un cas de corrupció al banc bavarès HypoVereinsbank, en el qual, entre altres persones, hi estava implicada la seva exesposa, un psiquiatre de la fiscalia va dictaminar que Mollath patia trastorn

paranoic de la personalitat. Mollath va ser ingressat al psiquiàtric de l'hospital estatal de Bayreuth i declarat lliure de culpa, però considerat "un perill per a la societat". La defensa de Mollath sempre va recórrer la sentència, amb l'argument que el seu client era víctima d'un complot de les implicades en l'evasió fiscal i que el cas era una mostra evident de la connivència entre la corrupció judicial i la financera. L'any 2012, es va donar a conèixer un informe intern de l'HypoVereinsbank elaborat el 2003 i fins llavors ocult al públic on es constataren les transferències il·legals milionàries i el blanqueig de diners comeses durant anys per un grup de treballadores del banc. El document donava la raó a Mollath. Al cap de set anys, l'agost de 2013, a petició de l'Audiència de Nuremberg, Mollath va sortir en llibertat. ◀

AMÈRICA // REACCIONS DAVANT LA DECISIÓ DEL GOVERN DE RAFAEL CORREA DE POSAR FI AL PLA QUE IMPEDIA L'EXTRACCIÓ DEL CRU DEL BLOC ISHPINGO

Consulta popular sobre l'exploració del petroli amazònic

Oscar Romero

Barcelona

@La_Directa

Comença el compte enrere de cent vuitanta dies per recollir les 584.116 signatures necessàries per fer la consulta popular sobre el futur del Parc Nacional del Yasuní, la reserva amazònica equatoriana. La iniciativa parteix de diversos col·lectius socials, indígenes i ecologistes, agrupats en la plataforma Yasunidos, com a resposta davant la decisió del govern de posar fi al pla Yasuní-ITT, un projecte oficial iniciat el 2007 que pretenia condicionar la no extracció del petroli del Yasuní a canvi d'una compensació econòmica de la comunitat internacional.

La constitució equatoriana contempla la possibilitat que la ciutadania sol·liciti la convocatòria d'una consulta popular sobre temes d'interès general, sempre que tingui el suport del 5% del cens electoral. La Cort Constitucional ja ha facilitat la documentació necessària a Yasunidos perquè iniciï el procés de recopilació de signatures per convocar una consulta amb la pregunta següent: "Està d'acord que el govern equatorià mantingui el cru del bloc Ishpingo, Tambococha i Tiputini (ITT), conegut com a bloc 43, indefinidament sota el sòl?".

LA INICIATIVA YASUNÍ-ITT

El 15 d'agost, el president Rafael Correa va anunciar que autoritzava l'extracció de petroli al Yasuní: "El món ens ha fallat, el món és una gran hipocresia", es justificà. Amb aquesta declaració inversemblant, posava fi al pla Yasuní-ITT, un projecte per demanar 3.600 milions de dòlars als diferents estats del món a canvi de mantenir inexplorades indefinidament les reserves de 846 milions de barrils de petroli del camp ITT, equi-

valents al 20% de les reserves del país i localitzades al Parc Nacional Yasuní de l'amazònia equatoriana.

La campanya, anunciada solemnement per Correa a l'Assemblea General de les Nacions Unides, va ser acollida pels moviments socials amb una barreja d'escepticisme i prudència. Finalment, es van recaptar 336 milions de dòlars -segons dades oficials-, un 9% del que s'esperava.

La proposta oficial Yasuní-ITT partia, des dels seus inicis, d'un plantejament rocambolesc i complex. El govern va proposar dues possibilitats: un pla A, segons el qual el govern es comprometia a no extreure petroli si rebia ajuda, i un pla B, que es duria a terme si fallava el pla A i consistia a explotar els camps de Tiputini i Tambococha amb el mínim impacte ambiental. Però, per Roque Sevilla, expresident de la comissió Yasuní-ITT, l'objectiu del govern sempre ha estat amagar una mesura impopular: "Només hi ha un pla, el B, que és explotar el petroli", afirma Sevilla. Fonts de l'or-

ganització Amazonia por la Vida també han denunciat diferents indicis -obres, concessió de llicències o signatura de contractes empresarials- que demostren que fa temps que es prepara l'extracció.

'ZAPATEO POR EL YASUNÍ'

L'anunci de l'extracció ha provocat una reacció quasi immediata dels moviments socials equatorians. El 27 d'agost, sota el lema *Zapateo por el Yasuní*, es va celebrar una marxa a Quito, que va congrega milers de manifestants i va tenir gran ressò als mitjans de comunicació internacionals. Al final de la manifestació, es van produir càrregues policials molt dures, que van provocar diverses ferides, entre elles, la d'una persona que va rebre l'impacte d'una pilota de goma a l'ull. La marxa de Mujeres Amazónicas en Defensa de la Vida va recórrer el país durant quatre dies fins que, el 17 d'octubre, va arribar a la capital, Quito, per exigir la fi de les explotacions petrolíferes. Entre les mesures que proposa l'oposició com a alternativa a l'extracció, hi ha l'aug-

El Parc Nacional de Yasuní és una de les zones més biodiverses del planeta / JOSH BOUSEL

ment dels impostos als deu grups econòmics més grans del país, la nacionalització de la telefonia mòbil i la promoció de les energies renovables, el turisme comunitari i el bioconeixement. ◀

Zona de megadiversitat

Amb més de 100 mil espècies diferents d'insectes per hectàrea -conegudes fins ara-, 270 de peixos, 139 d'amfibis, 121 de rèptils, 610 d'aus, 204 de mamífers i 274 de plantes vasculars, el Parc Nacional Yasuní, en plena selva amazònica, és reconegut com una de les zones amb més biodiversitat del planeta. També és territori de tribus no contactades o en aïllament voluntari com les Huaoroni, Kichwa, Ashuar, Tagaeri o Taromenane. La constitució equatoriana prohibeix desenvolupar qualsevol activitat extractiva de recursos no renovables a les àrees protegides, tot i que reconeix -de manera excepcional- que es podran explotar "prèvia declaratòria d'interès nacional per part de l'Assemblea Nacional", un tràmit que es va aprovar el 4 d'octubre a iniciativa del govern de Correa.

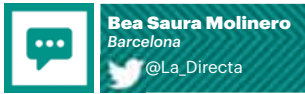
FIRA MEDITERRÀNIA DE MANRESA

del 7 al 10 de novembre de 2013

GABRIELA RUALES // ACTIVISTA FEMINISTA ECOLOGISTA, MEMBRE D'ACCIÓ ECOLÒGICA I DE LA REVISTA FEMINISTA 'FLOR DEL QUANTO'

“S’usa el discurs de la pobresa per justificar l’exploació”

Pots explicar en què consisteix la iniciativa Yasuní-ITT? Quan es va crear? Quins agents socials hi han estat implicats?

La iniciativa Yasuní ITT proposa deixar el petroli sota terra per iniciar el procés cap a un model postextractivista. No existeix una data exacta de creació perquè sorgeix de la lluita antipetroliera present a l'Amazònia nord de l'Equador, especialment arran del cas Texaco i de la història petroliera del Yasuní des de la dècada dels 70. No obstant això, l'any 2004, el president Lucio Gutierrez pretén negociar amb el camp petrolier i les protestes socials per aturar aquest negoci es potencien fins a l'arribada de Rafael Correa. Llavors, es proposa la iniciativa ITT, que és assumida pel president actual

“La iniciativa Yasuní ITT proposa deixar el petroli sota terra per iniciar el procés cap a un model post extractivista”

i portada a l'àmbit internacional. Per aquesta raó, es crea un equip negociador i es planteja una campanya mediàtica a escala nacional. Paral·lelament, diversos col·lectius i organitzacions socials, a l'Equador i a diversos països, generen processos de suport, difusió i propostes per tirar endavant la idea de deixar el petroli sota terra. D'aquesta manera, es va començar a generar un procés anomenat *Yasunización*.

Durant aquest temps, des de 2007 fins ara, les regions de l'Ishpongo, el

Tambococha i el Tiputini (ITT) s'han mantingut sense explotar i sense ser intervingudes per les empreses petroleres o per l'Estat?

L'entrada d'infraestructura petroliera es va iniciar quan es va declarar l'exploació del bloc 31. No obstant això, fins que el president no declara l'exploació de l'ITT, el 15 d'agost de 2013, no es comença a veure maquinària preparada per ser introduïda a aquests camps petrolers.

A la declaració que esmenta, Rafael Correa planteja que s'ha d'explorar l'1% del Yasuní per poder eradicar la pobresa i la fam de l'Equador...

Aquelles que continuen sostenint la proposta de deixar el petroli sota terra sabem que tot això és fals. Es repeteix el discurs de la pobresa per justificar l'ex-

plotació. En aquest país, les desigualtats continuen existint: els rics no es veuen afectats per res, però sí que defensen l'exploació de territoris dels pobles indígenes i els pobles aïllats en nom de la pobresa. Comptem, a més, amb anàlisis econòmiques i històriques per saber que l'exploació petroliera no treu ningú de la pobresa, sinó que en crea, sobretot als pobles on s'extreu el recurs.

“Hem pres la iniciativa de mobilitzar-nos com una acció urgent de defensa de la vida i els nostres territoris”. Així començava, el 12 d'octubre a la ciutat amazònica de Puyo, la marxa de les Mujeres Movilizadas por De-fensa de la Vida cap a la ciutat de Quito. Quin paper han jugat les dones en el rebuig de les polítiques extractivistes de

Marxa per la consulta a Quito el 5 de setembre d'enguany / LUIS ASTUDILLO

l'Estat equatorià? Què significa “la defensa de la vida”?

Les marxes de les dones amazòniques resulten d'una determinació clara per defensar els seus territoris i totes les maneres de vida que han estat relegades pel model extractivista. En aquest context, s'ha negat la veu i la participació política de les dones en les decisions que es prenen als seus territoris i en molts aspectes de la vida en general. Les dones hem estat presents a totes les lluites contra el model depredador de la natura i, en aquesta marxa, a més, s'ha presentat la denúncia contra els que estan decidint sobre les nostres vides i els nostres territoris. Sovint, són personatges que s'identifiquen amb homes de les comunitats que negocien amb les empreses i l'Estat. És a dir, es denuncia de manera implícita el sistema masclista de l'Estat, de les empreses i del govern a nivell comunitari. Però també hi ha molts altres homes que estan acompanyant la lluita de les dones.

Per tant, no només és qüestió d'un model extractivista capitalista?

Pel tema del Yasuní, les organitzacions de dones i feministes han donat exemples clars de suport a la proposta de deixar el petroli sota terra des d'una lectura feminista sobre l'Estat, les empreses i certs agents socials. A més, les polítiques extractivistes s'entenen com a part d'una estructura patriarcal, capitalista i colonial en el context latinoamericà. Ara, pel moviment feminista, la lluita extractivista és part de l'agenda del moviment i apareix a les diverses trobades, espais de reflexió, de diàleg i de protesta. D'aquesta manera, es creen espais de reflexió que podrien entrar dins les propostes ecofeministes. Això apareix en relació a altres lluites com, per exemple, el tema de l'avortament, ja que es considera que les dones tenim la capacitat de decidir sobre els nostres cossos, les nostres vides i els nostres territoris. ◀

www.arccoop.coop

una altra economia és necessària
sota altra forma d'organitzar ja és possible

coop57
serveis financers ètica i solidaris
www.coop57.coop

DIVA HOGAR
REPARACIONS 24H
MANTENIMENT I REFORMES
Barcelona
93.346.86.01
Tarragona-Reus-Costa
977.207.982
www.clubdivahogar.com

TAM-TAM
disseny gràfic - il·lustració
web - compaginació

www.femba.com

COOPERATIVA AUTOGESTIONARIA
www.laciutatinvisible.coop
ATREVEIX-TE A IMAGINAR-LA

L'ORIENT MITJÀ // EL RÈGIM MILITAR EGIPCI HA DESTRUÏT PROP DE 800 TÚNELS PER ON S'INTRODUEIXEN BÉNS BÀSICS A LA FRANJA

El govern colpista d'Egipte ofega Gaza

El mes de setembre, un nounat va morir al punt fronterer de Rafah / GAL-LA LÓPEZ

Les llargues esperes per aconseguir el permís per sortir de Gaza són habituals / GAL-LA LÓPEZ

Gal·la López
Ciutat de Gaza
@GallaLop1

Des de les revoltes del 30 de juny a Egipte i el posterior cop d'estat militar contra el govern de Mohamed Mursi, liderat pel comandant de les forces armades Abdel Fattah al-Sisi, la Franja de Gaza no ha deixat de patir conseqüències. Tant el derrocat president Mursi a Egipte com el president Ismail Haniyeh a Gaza formen part del moviment dels Germans Musulmans. Així doncs, en la caça de bruixes contra la germanat engegada pel nou règim egipci, s'hi ha inclòs, també, la població palestina de Gaza, basant-se en la fal·làcia que tota ella és partidària de Hamàs i, per tant, és l'enemic.

S'ha tornat a desencadenar una crisi a la franja. La frontera roman tancada amb freqüència. El nombre de persones que poden creuar al país veí s'ha reduït considerablement i s'han imposat nous requisits que limiten l'accés només a estudiants, persones malaltes que requereixen tractament mèdic o estrangeres. A això, s'hi afegeix la destrucció d'un gran nombre dels túnels per on passen la majoria de béns de consum com medicaments, aliments, gasolina i d'altres béns bàsics.

Des de la imposició del bloqueig a la Franja de Gaza per part de l'Estat isra-

elià, el 2007, les palestines es van veure obligades a buscar noves alternatives per resoldre l'asfixiant situació derivada d'aquest setge. La construcció de diversos túnels cavats des de la franja a Egipte va ajudar a donar una mica d'oxigen a la població de Gaza. Per aquests túnels, hi passen tots els productes que Israel nega a la població palestina com a càstig col·lectiu per haver donat suport al partit polític de Hamàs a les eleccions de 2006. Segons les declaracions de Hatem Oweida, el viceministre d'Economia del govern de Gaza, "el tancament dels túnels ha causat pèrdues en els sectors de la indústria, el comerç, l'agricultura, el transport i la construcció per un total de 230 milions de dòlars".

A Gaza, el preu del transport i d'altres béns com aliments o medicaments augmenta i la gasolina escasseja

La destrucció de més de 800 túnels durant aquest any també ha generat conseqüències molt greus que afecten directament el dia a dia de moltes palestines. El preu del transport i d'altres béns com aliments o medicaments augmenta i la gasolina escasseja. Això fa que les gasolineres siguin escenaris d'eternes cues de

cotxes i vehicles motoritzats quan corre la veu que en una o altra estació hi ha benzina provinent d'Egipte. El carburant egipci costa prop de tres shekels el litre (uns 0,62 euros), mentre que la gasolina provinent d'Israel costa set shekels el litre (uns 1,44 euros), més del doble. L'escassetat i l'augment del preu de la benzina també han tingut un efecte crític per a les professionals de la pesca i les seves famílies, ja que s'han vist privades de sortir a pescar perquè no podien costejar la benzina israeliana. A la vegada, aquests pescadors, inesperadament, també s'han convertit en objectiu dels vaixells militars egipcis, que no han dubtat a disparar contra alguns d'ells quan feinejaven per aigües palestines properes a la frontera egípcia.

El mes de setembre, un nounat va morir al punt fronterer de Rafah, l'única entrada a Gaza que no controla Israel, després del tancament del punt ordenat per Al-Sisi. La mare va aconseguir arribar a la frontera, però estava tancada i li van negar el pas. Finalment, va haver de donar a llum al mateix punt fronterer perquè les ambulàncies tampoc operaven a la zona arran del toc de queda imposat a la carretera de l'Arish. Les dades que publica l'ONG israeliana Gisha, que treballa pel dret del lliure moviment de les palestines, són demolidores: durant la primera meitat de l'any actual, 20.000 palestines creuaven la frontera egípcia

mensualment, ja fos per anar a treballar, a estudiar o per rebre tractament mèdic. El mes de setembre, només ho van poder fer 3.412 persones, mentre que 4.979 van passar pel pas d'Erez, que connecta amb l'Estat israelià. Però aquests números resulten insignificants si tenim en compte els milers de persones que esperen, atrapaes, per poder sortir de la franja.

Mentrestant, Israel, el gran guanyador de la partida, almenys de moment, treballa a l'ombra mentre els països veïns li fan la feina bruta. D'una banda, la guerra civil siriana al nord. Síria ha exercit un rol rellevant en la situació geopolítica de la zona mitjançant una política de confrontació directa cap a Israel, que el 1967 va ocupar els alts del Golan, al sud del país. D'altra banda, al sud, les forces armades egípcies s'esforcen per imposar el control total de la península del Sinaí, enclavament estratègic i d'enorme importància econòmica arran del canal de Suez, que connecta el comerç asiàtic amb Occident pel mar mediterrani. Ara per ara, la situació políticsocial que viu el Pròxim Orient es troba en un canvi constant, amb un pronòstic difícil d' esclarir i el pas de Rafah no és més que un dels termòmetres. ◀

EXPRESSIONS

El cinema de l'altra riba

El Líban és el país convidat a la setena edició de la Mostra de Cinema Àrab i Mediterrani de Catalunya que té lloc a la ciutat de Barcelona

Anna Pujol Reig
@putxiputxis

Tot i que aquesta tardor està sent atípica, per les seves temperatures estivals, les mostres de cinema i els festivals que es fan durant aquestes dates continuen omplint la ciutat de Barcelona de bones propostes. És el cas de la ja consolidada Mostra de cinema àrab i mediterrani de Catalunya, que organitza Sodepau cada any. Aquesta setena edició es durà a terme, amb alguns actes paral·lels, del 6 al 10 de novembre a la Filmoteca de Catalunya.

Un any més, torna aquest espai que permet fer arribar al públic català tot el que s'està coent a l'altra riba del Mediterrani. Des de l'organització, ens parlen molt positivament de l'evolució de la mostra: "S'ha anat consolidant com un esdeveniment singular que omple un buit en l'escena cultural del país i que ha esdevingut un referent pel que fa a la difusió dels cinemes àrabs a casa nostra. A més de créixer en reconeixements i complicitats, les dues darreres edicions han crescut, també, en nombre d'espectadores i l'any passat va arribar al seu màxim amb 1.300 persones en vuit sessions". Per aquest motiu, la mostra torna amb més força que mai i, a part de presentar-nos grans propostes filmiques a les sales de la Filmoteca durant quatre dies, coincidint amb la XX Setmana Cultural: Gràcia amb els pobles àrabs i mediterranis, aporta tot un seguit d'activitats per donar a conèixer la situació global d'aquestes països.

CINEMA SOCIAL I DE DENÚNCIA

Aquest any, la mostra gira al voltant del Líban, que és el país convidat. S'ha escollit aquest país perquè, tal com ens comenten des de l'organització: "D'una banda, des que tenim un país convidat a la mostra -vam començar per Síria, a la tercera edició-, hem anat alternant entre un país del Magrib i un del Mashreq i l'any passat va ser Tunísia; per

Un moment de la pel·lícula egípcia *Coming forth by day* que es projectarà el diumenge 10 de novembre / SODEPAU

tant, seguint el criteri establert, enguany havia de ser un país del Mashreq. D'entre els que no havíem convidat mai, ens venia molt de gust convidar el Líban, ja que la mostra existeix gràcies al suport, l'assessorament i l'acompanyament d'una associació de cineastes libanesos: Beirut DC. Durant els dos primers anys d'existència de la mostra, no només van

A banda de cinema, la mostra també ofereix tot un seguit d'activitats per donar a conèixer la situació dels països àrabs

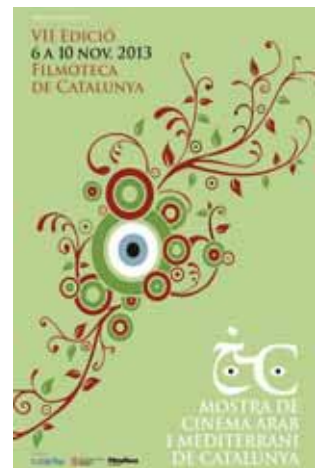
aportar bona part dels recursos, sinó que els devem haver après a organitzar un esdeveniment d'aquestes característiques i el fet d'haver-nos introduït en el circuit dels cinemes àrabs". En total, es podran veure vuit pel·lícules provinents de l'altre costat del Mediterrani, algunes d'elles del Líban, com *Petites guerres* de Maroun Baghdadi que obre la mostra,

Nits d'insomni d'Eliane Raheb, *Èrem comunistes* de Maher Abi Samra i *Beirut, la trobada* de Borhan Alaouié. Com indiquen des de l'organització, la majoria dels films que provenen d'aquest país s'han escollit "perquè, enguany, amb les pel·lícules que debatrem, parlarem de guerra civil, desapareguts, impunitat, lluita, revolució, fracàs, somnis, recuperació de la memòria històrica, amnèsia, justícia, perdó, reconciliació... paraules, totes elles, que ressonen dins les nostres memòries personals, familiars i col·lectives".

ALGÈRIA I EGIPTE

A part de la producció libanesa, també es podrà veure *Zabana!* de Saïd Ould-Kheifia, un film que tracta sobre Ahmed Zabana, un revolucionari algerià que va lluitar per la independència del seu país i que, el 1956, va morir executat pel govern francès.

Per últim, cal destacar els dos films egipcis de la mostra, *Coming forth by day* de Hala Lofti i *Hivern del descontentament* d'Ibrahim el Batout. Potser un dels fets més remarcables d'aquesta edició és

VII Mostra de cinema àrab i mediterrani de Catalunya

Del 6 al 10 de novembre
<http://www.mostracinearab.com>
Organitza Sodepau
<http://www.sodepau.org>
Projeccions a la Filmoteca de Catalunya
www.filmoteca.cat
Actes paral·lels i exposicions dins la XX Setmana Cultural: Gràcia amb els pobles àrabs i mediterranis
www.bcn.cat/cclasedeta

l'estrena en exclusiva a tot l'Estat espanyol, el 10 de novembre, d'aquest darrer film, una pel·lícula sobre la revolució a Egipte feta durant els dies posteriors al seu esclat, d'un director independent que ha innovat en la manera de fer cinema a Egipte. A banda del seu interès evident, està nominada com a millor pel·lícula de parla no anglesa a la pròxima edició dels Oscars. La seva projecció donarà pas a un debat que comptarà amb la participació del periodista Marc Almodóvar, que ha viscut al país els darrers cinc anys. ◀

EXPRESSIONS

Al Tall per sempre

L'emblemàtica banda valenciana s'acomiada dels escenaris deixant-nos un llegat monumental

Josep Vicent Frechina

@La_Directa

El 18 d'octubre, a la ciutat de València, Al Tall va dir adéu amb el darrer concert de la gira de comiat que els ha portat al llarg i ample dels Països Catalans i va posar punt final -en una vetllada emotiva compartida amb una nodrida colla d'amics- a vora quaranta anys de trajectòria reeixida.

El concert ens oferia també una darrera panoràmica sobre el conjunt de la seua obra i esdevenia una magnífica porta d'entrada perquè l'improbable neòfit intuïra, a grans trets, les dimensions colossals de les seues aportacions, tant en l'àmbit civil com en l'artístic, si se'n permet fer aquesta absurda divisió.

Si començàvem pel primer, hauríem de posar l'èmfasi en el que va significar la formació durant la dècada de 1970: un revulsiu en l'autoestima col·lectiva, un puntal del procés de rehabilitació identitària, una invitació irrenunciable a l'estima del país, un mirall on veure'ns reflectits en una imatge d'insospitat atractiu. Ja ho hem dit en altre lloc: poques campanyes de sensibilització lingüística

Al Tall va suposar un revulsiu en l'autoestima col·lectiva i va ser un puntal del procés de rehabilitació identitària a la dècada dels setanta

poden competir amb l'eficàcia instructiva del "Tio Canya"; cap lliçó d'història no assolirà mai una penetració social del calat de l'aconseguida per *Quan el mal ve d'Almansa* (1979), i difícilment trobarem una relació de geografia sentimental més ben parida que la que ens oferia "Darrer diumenge d'octubre", per posar només tres exemples eloqüents de la seua decisiva incidència popular.

El mèrit de tot això es redoblava pel mitjà amb què es duia a terme: el cançoner de tradició oral, abandonat fins llavors per la seua interessada folklorització i instrumentalització ideològica per banda del règim agonitzant. La proposta d'Al Tall, sincronitzada amb un moviment semblant que s'esdevenia arreu del món occidental, se situava en les antípodes dels *Coros y Danzas* que esperonava la Sección Femenina: ací no es buscava la idealització d'un passat amarat d'essències patrias, sinó la vigència present d'unes expressions culturals que es resistien a ser anorreades pels embats de la postmodernitat.

Per Al Tall, no només calia cantar en la llengua materna oral -el català de València-, sinó que també calia fer-ho en la llengua materna *musical*: la de la pròpia tradició. A més, el cançoner no s'havia de recuperar per intentar restaurar-lo i redifondre'l, sinó per interioritzar els seus mecanismes expressius i poder utilitzar-los en la creació de cançons noves adreçades al públic actual.

En aquest sentit i vista ja amb la perspectiva que ens atorga el pas del temps, la seua trajectòria sembla fruit d'un disseny intel·ligent, en comptes del que ha estat en realitat: la coincidència fortuïta de factors diversos i complexos feliçment convergents. Diem això perquè tot sembla tindre un ordre preestablert: la recollida lenta i dedicada de les peces tradicionals amb la Fonoteca de Materials que ells contribuïren a fundar (32 volums publicats entre el 1985 i el 2012); l'eixamplament del marc conceptual de treball a tota la Mediterrània: la seua instigació en el terreny teòric i pràctic -estaven al darrere de l'organització de les Trobades de Música de la Mediterrània- obrí uns horitzons artístics insòlits que encara avui donen fruits esplendorosos; el desenvolupament del programa de la *riproposta*, terme manllevat de l'italià que ha fet fortuna i que consisteix, bàsicament, a utilitzar elements musicals antics amb finalitats modernes. I, per acabar, la plasmació material de tot això en una discografia portentosa.

Al Tall a l'Auditori de Barcelona durant el Festival Barnasants-Tradicionariús el 14 de febrer de 2013 / MARC PUIG PEREZ

Un ràpid repàs d'aquesta discografia ens permetrà copsar la monumentalitat del llegat. S'inicia amb uns primers discos de tempteig intuïtiu -*Cançó popular del País Valencià* (1976), *Deixeu que rode la roda* (1977)-, però nodrits ja amb algunes de les seues composicions més senyeres: "Per Mallorca", "Darrer diumenge d'octubre", "Tio Canya", "Cançó de la llum". Segueixen tres monogràfics d'enorme influència popular: un dedicat a les cançons de taverna -*Posa vi* (1978)-, un altre dedicat a l'univers infantil -*Som de la Pelitrúmpeli* (1980)- i, el més important de tots, la cantata dedicada a la pèrdua dels furs a conseqüència de la Guerra de Successió: *Quan el mal ve d'Almansa* (1979), síntesi sublim de tot el treball fet fins llavors i quilòmetre zero del programa teòric que vindrà després amb la posada en pràctica dels nous conceptes de mediterraneïtat i *riproposta*, amb *Cançons de la nostra Mediterrània* (1982, amb Maria del Mar Bonet), *Tocs i vares* (1983), *Xarx al-Andalus* (1985, amb Muluk el Hwa) i *Xavier el Coixo* (1988). Els anys següents, els dedicaran a aprofundir en els camins oberts en tots aquests discos -*Europ eu!* (1994, amb rap inclòs), *La nit* (1999), *Vares velles* (2006) i els dos enregistraments en viu *25 anys en directe* (2001) i *Envit a vares* (2006)- fins arribar al seu cant de cigne i darrera obra mestra *Vergonya, cavallers, vergonya* (2008) que parteix del punt on acabava *Quan el mal ve d'Almansa* i demostra la seua interiorització completa del llenguatge musical tradicional.

Una obra enorme que endolceix l'amargor del comiat, malgrat la sensació que, tot i l'esclat creatiu que viu a hores d'ara el País Valencià, les seues aportacions de més calat no han acabat de fer-hi escola. Sensació que semblava compartir el mateix Vicent Torrent en el darrer concert a València, quan llançava a l'aire una consigna peremptòria: "Feu cançons populars!". No se'ns occorreria un millor testament. ◀

MUERDO
"TUCANDO TIERRA"
SENSIBILITAT A FLOR DE PELL

KASBA MUSIC
ÉS TAMBÉ CANÇÓ
kasba www.kasbamusic.com

IAGOALAIAGA
"NOTICIES DE CURD"
SENTIMENTS APRECIABLES

IAGOALAIAGA
"NOTICIES DE CURD"
NOTICIES DE GURD

Som de la Pelitrúmpeli

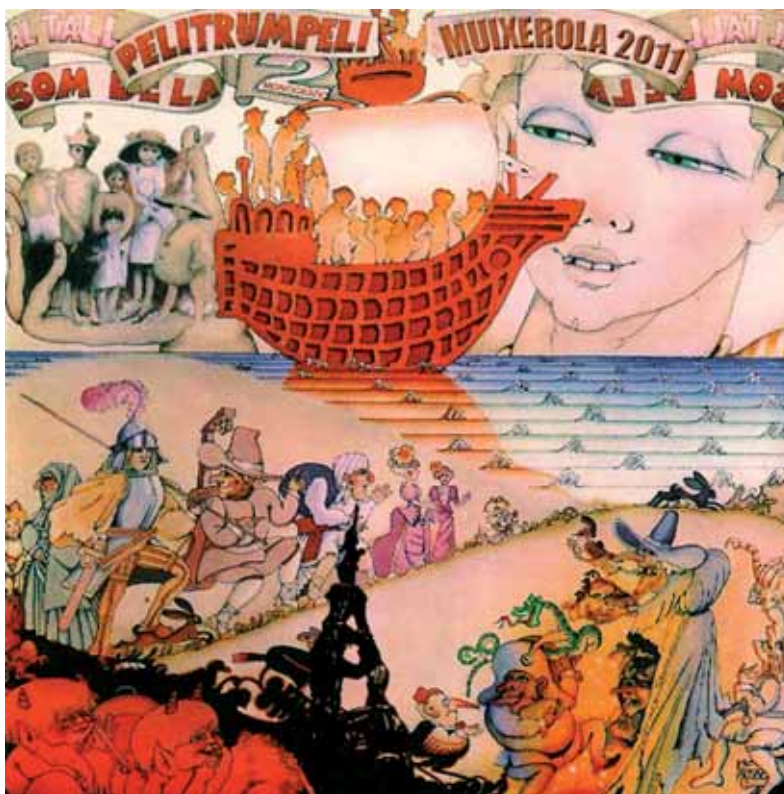

Encara recorde aquella cinta vella amb la portada d'un món de fantasia i uns xiquets dalt d'un vaixell. Quan desplegaves la contraportada, els xiquets muntats a la closca d'un caragol màgic viatjaven cap a la lluna. Sonava la Pelitrúmpeli i no podia evitar viatjar amb ells. Junts, ens transportàvem a un món preciós, el mateix món que vivíem aleshores a casa i a l'escola, el de la nostra infantesa.

Jo creïa en un ambient que ben bé podria semblar el de la Pelitrúmpeli. Els nostres pares formaven part d'aquella moguda musical, artística i política. Molts caps de setmana, acompanyava mon pare pels pobles del País tocant el tabalet, a una nit d'albaes, unes *dansaes*, una manifestació contra l'OTAN, un Nou d'Octubre o un Aplec del Puig. De sobte, algú cridava: "Maulets" i els tabals repicàvem, emocionats, aquell conegut ritme tan especial i tan diferent de la resta de ritmes: "Les penes", "El tio caliu", "La cançó de la llum" o "Els borratxos" ja formaven part, als deu anys, del meu repertori emocional.

Les xiquetes de la Pelitrúmpeli vam dir al tio Canya que podia tornar a València, que tenia temps encara

Recorde com *flipava*, de nano, amb les barbes i els pèls de molts dels dolçainers. De fet, havia arribat a pensar que portar barba era una condició imprescindible per tocar la dolçaina. Un d'eixos barbuts era Xiqui i, més endavant, s'hi incorporaria Josemi, tots dos dolçainers d'Al Tall. Als dos, els tinc una estima especial pels moments compartits des de fa tants i tants anys i per la seua aportació a un instrument que també és el meu. Xiqui, nom amb qui tothom coneixia Xavier Ahuir, va ser el primer pedagog de l'instrument. Abans d'ell, podríem dir que tot era palla. Tots vam estudiar amb el seu mètode,

Xavier Richart inclòs. Aquell llibre d'Ahuir va ser l'inici de la dolçaina més *acadèmica*, en el bon sentit de la paraula.

La primera cosa que he d'agrair a Al Tall i a tota eixa generació de músics, incloent mon pare, és la d'haver-nos fet sentir el nostre instrument i la nostra llengua com ferramentes totalment vàlides i d'haver-ho fet amb tota la naturalitat i normalitat del món. D'altra manera, haguera estat impossible que un xiquet de dotze anys volguera començar a estudiar dolçaina al conservatori, que sentira l'instrument com qualsevol altre, que parlara la llengua sense cap prejudici.

Malauradament, les coses no sempre són com un les sent i, ja en eixos anys, a l'escola, vaig tindre d'escoltar l'eterna pregunta, que

després m'ha perseguit molts anys: "*Hablas valenciano en casa?*". Amb la dolçaina, no va ser molt diferent i, cap als catorze anys, tota una classe de quart de solfeig es va riure de mi quan vaig afirmar amb orgull quin era el meu instrument.

Es llavors quan, en eixa transició cap a l'adolescència, mentre descobria noves sonoritats i estètiques, anava arraconant les vares velles. També era l'època del despertar ideològic, a través de grups com Kortatu, La Polla, Maniática, Skaparrapid... i, en eixe despertar, aparentment, Al Tall no m'influïa.

Era l'època en què no podia ni imaginar com n'era, d'important, tota la feina feta per gent com Vicent i Manolo; i no només amb Al Tall. L'abast, en molts àmbits, de discos

com *Quan el mal ve d'Almansa*; la importància de propostes mestisses com el disc amb Muluk Al Wa, o la grandesa de popularitzar melodies com la de la marxa mora "Xavier el Coixo". També, la seua aportació clau en la construcció d'una identitat musical mediterrània. Sense oblidar que treballs com els de la Fonoteca de Materials, dirigits per Vicent Torrent i continuats per gent com Jordi Reig (baixista del grup i gran músicòleg) o Josemi Sanchez, on molts músics anem a parar quan volem reciclar algun tema tradicional, són cabdals per entendre tot el moviment de ressorgiment de la nostra música tradicional.

En aquella època, tampoc no era conscient que molta de la música que ens va regalar Al Tall i que percebem com a popular, en realitat, és creació de nova fornada. O a l'inrevés, moltes de les còpies i tonades tradicionals han estat recuperades amb tota naturalitat en noves composicions. Este és un dels seus èxits, el fet d'haver trencat la frontera entre allò tradicional i modern. Ara que he despertat, sé que és allò que més els he d'agrair. Perquè és el camí que van obrir Al Tall el que m'ha permès viure estos últims anys del meu instrument, així com de la barreja de sons i músiques.

Precisament, vaig despertar quan, amb quinze anys, vaig arribar a aquell vell institut del carrer Alboria de València, que s'alçava entre el meu dos barris, el Carme i Benimaclet. Vaig anar a parar a la línia en valencià amb altres xiquets i xiquetes fills adoptius del bagatge d'Al Tall.

El temps va anar passant i les coses es van anar posant al seu lloc. I de sobte, ho vaig entendre tot. Tot va prendre un significat i les mateixes cançons que, de nano, només eren cançons, ara, de jove, van començar a ser himnes. Himnes de combat, himnes de festa, himnes a la vida, himnes a nosaltres mateixos.

I va ser aleshores que em vaig trobar amb els altres xiquets de la Pelitrúmpeli, que vaig entendre que podríem viatjar a la lluna i, des d'allí, on volguérem. I que el nostre viatge, la nostra passió, l'encomanaríem a altres xiquets i xiquetes, a nous amics, a noves generacions, tal com ens l'havien encomanat a nosaltres.

I les xiquetes de la Pelitrúmpeli vam dir al tio Canya que podia tornar a València, que tenia temps encara.

Ara, eixos xiquets i xiquetes ens hem fet grans i és el nostre temps.

Serem tot el que voldrem.

Hem vingut a guanyar.

Gràcies Al Tall. ◀

Cárceles en llamas

El movimiento de presos sociales en la transición

César Lorenzo Rubio

ISBN 978-84-92559-47-3 | 440 pàgs. | 2 €

www.viruseditorial.net | www.viruslibreria.net | info@viruseditorial.net

virus

editorial · distribución · librería web

EXPRESSIONS

CSO Can Botxí: fer arrelar la resistència

El Centre Social Ocupat Can Botxí de Barcelona organitza unes jornades contra l'amenaça de desallotjament

Júlia Bacardit
@JuliaBacardit

Can Botxí convida a unes jornades culturals per a la mainada i gent gran amb motiu del possible desallotjament de l'espai. Es fa una crida als col·lectius i la gent curiosa perquè s'apropin a la casa, que és un veritable oasi verd entre la Sagrada Família i el Guinardó. S'hi podrà jugar, sentir poesia de la mà dels Bio-Lentos, escoltar música i molt més.

Aquestes jornades es fan per oposar-se al possible desallotjament del Centre Social Okupat Can Botxí, situat al número 371 del carrer Lepant i okupat a principis de juny. Fa un parell de mesos, la gent de la casa va decidir obrir-se al barri i, des de llavors, s'hi estan duent a terme activitats regulars (cursos de llengües, chi-kung, boxa, etc.), sessions de cinema i cafetes. A més, també hi ha hagut jornades, trobades antiespecistes i teatre. La zona del centre social està situada a la planta del mig de l'edifici i disposa d'una biblioteca i una botiga d'intercanvi construïda gràcies a les aportacions veïnals i amigues. A banda d'un petit hort amb ganes de créixer, a Can Botxí, hi ha una altra zona on es poden fer xerrades, reunions i tot el que es vulgui compartir amb l'assemblea oberta del CSO, que se celebra cada diumenge a partir de les sis de la tarda.

Avui dia, la casa ha esgotat la via administrativa i l'Ajuntament procedirà amb la via judicial immediatament, fet que obligarà les residents de la comunitat i les col·laboradores del CSO a abandonar l'espai per la força. Com que l'edifici és propietat

de l'Ajuntament, el més probable és que el tràmit policial sigui ràpid; per tant, la gent de la casa ha optat per tirar pel dret i fer sentir la veu de la resistència. Si no es pot impedir el desallotjament dictat per les regidores Francina Vila i Valls i Carles Mas, com a mínim, s'establirà un nou precedent mediàtic d'ocupació perquè, darrere d'aquest projecte, hi ha les ganes de continuar construint l'alternativa dels espais alliberats, comunitaris i al marge de les regles del joc capitalista.

Can Botxí convoca una manifestació el proper 29 de novembre

L'obertura de portes de Can Botxí, aquest setembre, de seguida va despertar la curiositat del veïnat del Guinardó, que mai no havia tingut accés a l'edifici. Fins fa poc, Can Botxí era una caserna de la Guàrdia Civil, fet que ha empès la gent més gran a entrar-hi, a preguntar per la casa, a valorar positivament el projecte. Al seu torn, algunes joves han descobert aquest lloc privilegiat i hi vénen cada dimarts i dijous a la tarda, moment en què el centre rep visites i segueix amb el ritme de les activitats preparades i regulars. Per altra banda, l'Associació de veïns del Guinardó ha decidit reunir-se a la casa i la idea és que aquestes col·laboracions creixin fins que Can Botxí sigui part integrada a la zona.

El dia 9 a les 16:30h, els monitors i les monitores del cau Pau Claris encetaran les jornades amb una gimcana i, a les 18:30, assistirem a l'espectacle del grup Aseteatro. En acabat, el col·lectiu

Bio-lentos, que proposa una mena de *performance* i poesia d'asfalt, ens acompanyarà un cop més i procedirà amb el seu recital a diverses veus, amb poemes reivindicatius per despertar el personal a base d'exclamacions i rimes. A quarts de nou, se servirà un sopar vegà a un preu popular i començarà la *jam session*, de la mà dels músics de The Verdi Sounds i el seu estil eclèctic. Finalment, King Horror Sound acabaran la vetllada a ritme de reggae i *new roots*. L'endemà, diumenge 10, havent dinat (16:30h), es podrà veure el documental *Kukutza III* i, a les 17:30, s'iniciarà la taula rodona sota el lema *Experiències d'ocupació i resistència*. La xerrada comptarà amb la participació de gent de Can Vies, del Casal de Gràcia i de Can Masdeu i se centrarà en els diferents processos de desallotjament i les campanyes que s'hi oposen. Es compartiran

El CSO Can Botxí va ser okupat a principis de juny / RAMON FORNELL

experiències d'ocupació i s'estrenyeran vincles entre col·lectius, amb l'ajuda de les assistents que hi vulguin participar. A les 20:30, començarà la música en directe, amb Dissident Minds Docile Bodies i els seus *beats* de dub i hip-hop.

També es podrà fer un recorregut fotogràfic per l'abans i el després de Can Botxí: del vell casalot abandonat que era, al nou espai autogestionat que és avui i que pugui arribar a ser demà. A banda d'aquestes activitats, el divendres 29 de novembre, Can Botxí convocarà una manifestació per reivindicar el dret de continuar gaudint de l'espai i defensar aquest centre social. ◀

Jornades CSO Can Botxí. 9 i 10 de desembre de 2013
Travessera de Gràcia amb Lepant (número 371)
@CanBotxi — canbotxi.wordpress.com
losbio-lentos.blogspot.com.es — reverbnation.com

POCA BROMA.

ARGUMENTS de MERDA

AVUI LA FI DE LA RECESSIÓ

JA HO DIU DON EMILJO. ARRIBEN AL PAIS DINERS A CARRETADES. ES NOTA QUE TORNA A FLUIR EL CAPITAL ES LA LLUM AL FINAL DEL TUNEL!

ARA RESULTARÀ QUE T'APUS A RECOLLIR ELS CENTIMS DE TERRA NOMÉS PER ESPORT...

En la recerca de noves maneres de marejar la perdiu en el **cas de la mort de J. A. Benítez**, Interior prova una nova estratègia: contractar com a gabinet de comunicació un equip de filòsofs que, en primer lloc, establiran categories filosòfiques i definiran els principis ontològics del Raval i de la víctima ("no està clar que existeixin, cap dels dos", afirma un dels filòsofs de l'equip) i també qüestionaran la nostra percepció del món sensorial; en aquest cas, les imatges dels vídeos enregistrats pel veïnat.

Des del Col·legi Oficial d'Enginyeria Informàtica de Catalunya alerten que les preguntes múltiples resultarien confuses en un **referèndum sobre la independència** de Catalunya i insisteixen que la pregunta ha de ser binària. "La pregunta, no ens correspon a nosaltres redactar-la, però, sobre la resposta, ho tenim molt clar: ha de ser 0 o 1", afirmen.

Amb la situació econòmica actual, cada cop hi ha més partidàries de la **doctrina Perot**, concretament, de Perot Lo Lladre: agafar un trabuc i marxar a viure a la muntanya.

/ SR. PLÁSTIKO

Caca i cul: un manifest escatoil·lògic

Quan vam començar a fer aquesta secció, vam rebre el manament de l'assemblea de no caure en la fatal triada de tòpics: sexisme, estereotips i escatologia. Estimades companyes i lectors, us preguem que perdoneu el desacatament, però aquesta setmana ens caiguem en tot!

D'aquests tres tòpics, va ser fàcil no caure en el sexisme: sí, alguns potser som una mica hipòcrites o, directament, uns mentiders compulsius, però, en el fons, busquem la redempció. Amb els estereotips, va ser una mica més difícil. No ens referim als estereotips de tipus ètnic o cultural, sinó als estereotips del poder: la gran majoria de polítics fan el que fan els polítics, cagar-la; les vedettes financeres acaben resultant una mena de reis Mides de la femta que corrompen tot allò que toquen; les grans empreses arriben, xuclen la sang de la gent i el territori i se'n van deixant-ho tot fet un femer... Comprensiblement, els acabem ficant tots al mateix sac.

Però, com podeu intuir, el tercer tòpic sempre ha estat el més difícil de reprimir, perquè el col·lectiu humorístic ninotaire acostuma col·leccionar còmics, ninotets i andròmines, un símptoma inequívoc d'una fixació de l'etapa anal que tiraria d'esquenes el mateix Freud. Sí, amigues, caca i cul. Però és que el sistema fa pudor. Quan sents el brunzit del ventilador i t'adones que ja tens el rostre esquitxat de femta en forma de retallades, ERO, preferents, desnonaments i un llarg etcètera, quan veus que aquells que hi podrien fer alguna cosa estan més ocupats a salvar el propi cul, què ens queda com a rescabament, sinó la bafa escatològica pel fet de posar-los al nivell de la seva prosaica condició biològica? I així, de pas, ens estalviem una calerada en psicòlegs...

Estimades lectores, us preguem que ens perdoneu, però aquesta setmana ens caiguem en tot!

BARRI INTERNET

@Hibai_ — @josianito

SOFG

Què és un 'troll'?

Els trolls d'internet són aquelles persones que munten xivarri publicant missatges provocadors, irrelevants o fora de tema en xarxes socials, fòrums de discussió, sales de xat o blocs.

L'objectiu dels trolls és provocar, aconseguir una resposta emocional i alterar els temes de conversa per pura diversió. Internet està ple de trolls. Si alguna vegada en trobes un, respira profundament i recorda el consell: NO ALIMENTIS ELS TROLLS.

Don't hate the troll, become a troll.

EPIC TROLL

Roben una llama del circ, la porten al metro i pengen les fotos a les xarxes socials

Moralitat: si robes una llama, la fiques al metro i te'n vas amb ella de festa, intenta no penjar les fotos a Facebook o Twitter perquè, segurament, t'acabaran enxampant.

<http://ves.cat/hqRs>

DARK VADER

Els EUA asseguren que qui va espionar la població van ser els serveis d'intel·ligència francesos i espanyols

Els serveis secrets americans asseguren que un gos s'ha menjat els seus deures i que van ser els seus homònims francesos i espanyols els que van espionar la població. Els governs francès i espanyol callen. Les xarxes s'enfurismen, però també generen joies com aquestes:

Més info: <http://ves.cat/hqRh>

EXIT

LA FORÇA OBSCURA

Impost sobre l'ADSL per finançar el cinema català

Últimament, Ferran Mascarell ha estat pensant i ha tingut una idea *estupenda*: implantar un impost a l'ADSL i les connexions domèstiques a Internet i destinar els calés recaptats a produir audiovisual en català. Assegura que les companyies ja n'estan assabentades, que el nou cànon no repercutirà en una pujada de preus per a les consumidores i que la mesura augmentarà la visita de turistes amb capells mexicans a Catalunya.

Des de Barrinternet, ens sembla una sobirana estupidesa, però, com que sempre som constructius, volem proposar diferents alternatives:

[A] Que es destini a la producció audiovisual catalana només la proporció de pel·lícules catalanes del total des-

carregat. I que la resta s'ingressi directament al compte de George Clooney o a qui li correspongui.

[B] Que, posades a finançar, es financi la cultura i el coneixement i que els diners íntegres s'ingressin a la fundació wikipedia per finançar la viquipèdia catalana.

[C] Que, posades a finançar alguna cosa, es financi la renda bàsica universal. I que el mateix impost s'apliqui als bancs, les immobiliàries i Abertis. D'aquesta manera, segur que milers d'internautes catalanes tindrien temps per ser artistes i creatives i viuríem una nova Renaixença digital.

<http://ves.cat/hqRr>

BLOCS

Nazis amb gats

Fotos històriques de nazis amb gatets, la web que us recomanem aquesta setmana.

<http://naziswithcats.tumblr.com>

EPIC TROLL

Un milió de signatures a change.org per tancar change.org

El creador d'aquesta metapetició assegura que la recollida de signatures a Internet és com "la caritat", igual que "deixar anar uns cèntims per sentir que es millora el món, sense preocupar-se per esbrinar com és que algú pot acabar tirat al carrer en un món tan opulent com el nostre". Assegura, també, que si s'ha canviat alguna cosa, "ha estat a causa de la pressió

social al carrer o a les mateixes institucions, mai per clics electrònics dissociats de tota acció de carrer". A nosaltres, simplement ens ha fet gràcia. De fet, estem pensant a obrir una petició perquè es retiri #barrinternet de la DIRECTA.

<http://ves.cat/hqST>

Tensió Hardcore contra la MAT

DEL 7 A L'11 D'OCTUBRE. BANYOLES

Inicialment, el festival s'havia de celebrar al Mas Castelló, però, com que ha estat desallotjat, es farà a L'Estrella, al carrer Blankers 97 de Banyoles.

Programa: DJ 7/11 17h Berenar de carmanyola, tast de pastissos. 18h Informació de la situació de la lluita contra la MAT, acampada de Fellines, Mas Castelló (un mes i mig d'ocupació i el seu desallotjament) 19h Taller de pancartes: porta material per fer pancartes, plantilles, esprai, radiografies, retoladors, banderoles, pintures (tot el material del col·lectiu organitzador està segregat a Mas Castelló!) 21h Sopar 22h Dj i musiqueta DV 8/11 10h Esmorzar 11h Xerrada: *Els efectes dels camps electromagnètics* 14h Dinar: Sopa de pedres 16h Taller d'enquadernació amb fotocopiadora lliure, porta els teus fanzines per compartir! 19h Sopar: entrepans de seitan 20h Concert amb: Gasoil Amoeba (Sludge'n'Roll Strumental, Bcn), Oburaco (HC), Policia Interior (HC, Girona), Kolapso (rock-punk, Terres de l'Ebre), Rotten Apple (rock) 00h a 02h Dj DS 9/11 10h Esmorzar 11h Xerrada: *Cronologia del Moviment NoMAT* 14h Dinar 16h Cabaret: Companyia Circolate, La Paya SA, espectacle de Teles, Mag Iber. 19h Sopar 20h Concert amb Terroríficament puesto (kinki-hop, extea, Iruña), Incertezza absoluta (HC Prog, Bcn) Illinoise, Trempany (punk-HC, Esparreguera), Outsider (HC, Bcn) i Humility (HC, Bcn) 00h Dj LaMarí. DG 10/11 9:30h Esmorzar 10h Trobada a la fira d'intercanvi de Mieres amb punt d'informació sobre la MAT DL 11/11 08h Concentració davant els jutjats de Figueres per donar suport a les okupants del Mas Castelló que han estat citades a declarar.

Tota la informació a:

<http://torresmasaltashancaido.espiwblogs.net>

DJ07^{/11}

BARCELONA

Xerrada: Les col·lectivitzacions industrials

19h Aurea Social. C. Sardenya, 273.

Presentació del llibre L'hora dels voltors

20h Ateneu Francesc Layret. C. Villaroel, 49. Amb la presència de l'autor, Josep Manel Busqueta. Més info: ateneulayret.wordpress.com

DV08^{/11}

BARCELONA

Presentació Un esforç més / Un esfuerzo más

20h Ateneu Rosa de Foc. C. Robí, 5. Presentació de l'últim volum d'Espai en Blanc amb Marina Garcés (filòsofa i escriptora) Més info: antitesirevista.wordpress.com

DS09^{/11}

GRANOLLERS

Trobada per la Unitat Popular

A partir de les 16h a La Troca. Centre de cultura Popular i Tradicional. Av. Prat de la Riba, 77. Programa: 16h Fira d'Entitats. 17h Taules de debat: *Drets socials*, amb Casal del Mestre (Educatió), Caldes en Lluita (Sanitat) i PAH (Habitatge). *Model de Ciutat*, amb Manuel Delgado (Via Pública), Granollers en Transició (Territori) i Sara Forch (Pressupostos Participatius) i *Independència i ruptura democràtica*, amb l'ANC, Procés Constituent i la CUP. 19:30h Mostra de Cultura Popular. 21h Sopar míting a càrrec de Jordi Pueyo (CUP Palautordera), Maria Oliver (CUP Granollers) i David Fernàndez. 22:30h Concert amb Slim Bay Seals, Último Aplauso i PD UHF-Stereo (abans Balkatalan) Més info: www.granollers.cup.cat

MALGRAT DE MAR

Xerrada de la Plataforma per l'Auditoria Ciutadana del Deute

19h Ateneu El Rovell C. de Mar, 77. Amb Dani Blasco, Max Carbonell i Reki Ardua.

DG10^{/11}

BARCELONA

Prou impunitat! Tarda de debat contra la violència policial i judicial

16h PIC de Can Masdeu. Antic camí de Sant Llàtzer, s/n. Projectió del documental *4F, Ni oblit ni perdó*. Més info: www.desmontaje4f.org 18h Xerrada col·loqui: *Respostes a la violència policial i la repressió de la lluita social a Catalunya*. Més info: www.ojocontuajo.org

Cinefòrum antifeixista:

La Cinta Blanca

19h Banc Expropiat. Travessera de Gràcia, 181. El 1913, la vigília de la Gran Guerra (1914-1918), uns accidents inexplicables pertorben la tranquil·la vida d'un poble protestant del nord d'Alemanya. Més info: www.bancexpropiatgracia.wordpress.com

CALDES DE MONTBUI

Xerrada sobre el turisme responsable i les seves repercussions

18:30h Ateneu El Centre. Corredossos de baix, 1. Amb Jordi Gascon, antropòleg i membre de la XCS Org; Xarxa de Consum Solidari i Cafè del Centre Més info: www.centredemocratic.cat

BARCELONA

Aniversari de La Libertària

A partir de les 19h C. Torrent de l'Olla, 72. Presentació del projecte Les (s)àvies de Gràcia i la UPAC. 20h Recital. 21:30h Brindis

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com
Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org
Ràdio Maiva 105FM València www.radiomaiva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radiokativafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!

CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
 dimarts: 20:30h. Iv Animalista
 dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
 El programa de punk de LaTele
 divendres: 21h. Programa de falguia

dissabte: 22h. Cineclub 1
 diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 7

Força calor a les comarques litorals. Ambient assolat i vents del sud i sud-est. Fresqueta de matinada.

DIVENDRES 8

Un front fred del nord deixarà ruixats moderats a les comarques de Girona i Barcelona. Més fred al Pirineu.

DISSABTE 9

Nit força freda i ventades del nord-oest. Ruixats febles al Pirineu amb cota de neu als 1.500 metres a primeres hores.

DIUMENGE 10

La falca anticiclònica ens arregarà altre cop. Sol a totes les comarques amb quatre núvols a mitja tarda al nord-est.

DILLUNS 11

Termòmetres a l'alça. Se superaran els 20 graus a la majoria de comarques i, en alguns punts, els 25. Mániga curta altra vegada.

DIMARTS 12

Més anticicló, més sol i més calor impròpia d'una tardor avançada. No hi ha perspectives de fred intens a mitjà termini.

/ MIREIA SALGADO

«El neoliberalisme utilitza l'equitat de gènere per amagar la desigualtat»

Elba Mansilla

@ciutatinvisible

Què és la comunitat? Com la construïm?

Per nosaltres, no es tracta única-ment de viure junts, ni tampoc de resoldre les nostres necessitats conjuntament. Això és el col·lectiu, allò comú. Avui, el nostre poble està obert a les propostes de transformació de la societat que bastim des dels plantejaments del feminisme. No en tenim prou amb un Estat plurinacional, ni amb el fet que un company i germà indígena com l'Evo n'ocupi la presidència. Volem revolucionar el món, perquè ja no podem continuar d'aquesta manera. Crear comunitat és arribar a l'autogovern i donar la volta a l'Estat, ja que aquest representa la institucionalització dels privilegis de la burgesia.

Les vostres aportacions al procés de transformació són fonamentalment en l'àmbit de la despatriarcalització. En què consisteixen?

El canvi l'està protagonitzant el poble de Bolívia i també nosaltres. Com a moviment social, creiem que no podem delegar ni atribuir la responsabilitat de la transformació de la societat a cap partit, ni tampoc al company Evo. Partint d'aquí, la despatriarcalització és la nostra creació, el marc conceptual de les polítiques públiques de, per, per a, amb i des de les dones.

D'on emanen les propostes?

Surten de nosaltres i es concreten en un

pla d'acció que serveix per ubicar i exigir al govern i les organitzacions socials. Malauradament, no n'hi ha prou amb l'anomenat Pla d'igualtat d'oportunitats, s'hi ha de profunditzar. Les ONG i els sectors masculistes i indianistes del mateix govern han agafat el concepte i l'han intentat despolititzar, expropiar-ne l'arrel feminista. Això implica que cal presentar batalla política i lluita ideològica. No és fàcil, però tampoc impossible: forma part del procés de transformació.

“El feminisme no ha aconseguit impregnar la resta de lluites socials”

Hi ha voluntat d'implicar els homes en aquest procés?

Entenem que el patriarcat s'ha repetit fins i tot en els processos revolucionaris que ha viscut la humanitat. I ho ha fet perquè no hi ha hagut feminisme, però també perquè aquest no ha estat comunitari i no ha impregnat la resta de lluites socials. En aquest sentit, el feminisme comunitari planteja reconèixer la diferència i la mirada de les dones, però també la dels homes. Nosaltres estem acostumades a incorporar, però ara ho fem de manera política i no subordinada, cadascú des del seu lloc. En aquest sentit, hi ha un trencament epistèmic amb el feminisme occidental, les ciències socials i la direcció que han de prendre les revolucions. Nosaltres fem les nostres aportacions i, alhora, convoquem els homes a organitzar-se i discu-

tir la seva responsabilitat en l'àmbit de la violència, la pedofília o les violacions. Els demanem què pensen fer perquè la comunitat estigui lliure de violència i què plantegen en justícia comunitària.

Rebutgeu el concepte d'equitat de gènere, per què?

Cal recuperar i descolonitzar el concepte del gènere, una categoria de denúncia de la subordinació de les dones respecte dels homes que es basa en el fet biològic del sexe, en què el gènere és una presó per als cossos. La tecnocràcia del gènere, la teoria *queer* i el feminisme institucional han volgut despolititzar aquest concepte i buidar-lo de contingut. Entenem, doncs, que el neoliberalisme utilitza l'equitat de gènere per amagar la desigualtat. Si ens referim al marxisme, ningú no parla d'equitat de classe! Per tant, si volem acabar amb les relacions d'explotació, hem d'acabar amb les relacions de poder i el gènere n'és una.

Amb quins ulls mires el procés que viu Bolívia?

Els fets d'octubre de 2003 van servir perquè cadascú de nosaltres donés el millor de si. Tots i totes vam mobilitzar-nos i vam mirar el futur amb esperança. Durant el camí de la revolució, hi ha hagut molta gent que s'ha decebut, bé perquè tenia una visió romàntica de la revolució o perquè creia que l'Evo cauria i el poble tornaria a obeir. Nosaltres pensàvem i pensem que només el poble farà realitat els somnis revolucionaris del poble. No deleguem els nostres somnis en ningú! ♦

Julieta Paredes

Lesbiana feminista aimara

Fundadora del col·lectiu **Mujeres Creando Comunidad**, Julieta Paredes va visitar Barcelona per presentar la teoria política del feminisme comunitari. Aquesta proposta és el resultat de l'acumulació teòrica i activista de 23 anys de feminisme autònom a Bolívia –des de la fundació del grup **Mujeres Creando el 1990-**, que acompanya el procés de canvi polític que viu el poble bolivià des de 2003. Un any durant el qual va tenir lloc l'esclat de la Guerra del gas i en què els moviments indígenes, camperols, miners i cocalers van protagonitzar l'aixecament revolucionari que conduiria Evo Morales i el MAS (Movimiento al Socialismo) a la presidència del govern dos anys més tard. El feminisme comunitari parteix de la recuperació crítica de la memòria de les 'ayllus', les comunitats camperoles productives originàries del país sud-americà, i en reivindica les lluites, les resistències i els mecanismes de protecció. Aquestes experiències esdevenen avui un llegat útil per fer front a l'individualisme del sistema patriarcal neoliberal.